

2011-05-19

To the European Commission
sg-national-parliaments@ec.europa.eu

The Swedish Parliament has referred the Commission's Green Paper *On the future of VAT Towards a simpler, more robust and efficient VAT system*, COM (2010) 695, to the Committee on Taxation for examination.

The Committee has reported to the Chamber on its examination of the Green Paper in statement 2010/11:SkU25. The statement was decided upon on 18 May 2011.

The statement is enclosed.

Kathrin Flossing
Secretary-General of the Riksdag

2011-05-19

Till Europeiska kommissionen
sg-national-parliaments@ec.europa.eu

Riksdagen har hänvisat kommissionens grönbok *om mervärdesskattens framtid Ett enklare, stabilare och mera effektivt mervärdesskattesystem*, KOM (2010) 695, till skatteutskottet för granskning.

Utskottet har för kammaren redovisat sin granskning av grönboken i utlåtande 2010/11:SkU25. Beslut om utlåtandet fattades den 18 maj 2011.

Utlåtandet bifogas.

Kathrin Flossing
Riksdagsdirektör

Grönbok om mervärdesskattens framtid

Sammanfattning

I utlåtandet behandlar utskottet Europeiska kommissionens grönbok om mervärdesskattens framtid – Ett enklare, stabilare och mera effektivt mervärdesskattesystem, KOM(2010) 695.

Utskottet välkomnar en bred översyn av det gemensamma mervärdesskattesystemet i syfte att förenkla skatteuttaget, göra det stabilare och mer effektivt, minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd samt motverka skattefusk. Det är ett lovvärt initiativ från kommissionen att ge alla intresserade parter tillfälle att lämna sina synpunkter på hur det nuvarande momssystemet fungerar och hur detta lämpligen bör utformas i framtiden. Utskottet ser fram emot ett resultat av detta arbete. I utlåtandet har utskottet valt att redovisa vissa övergripande synpunkter på mervärdesskattesystemet och de frågor som har lyfts fram i grönboken.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
<i>Bilaga 2</i>	
Kulturutskottets protokollsutdrag 2010/11:28	16
<i>Bilaga 3</i>	
Öppen utfrågning om mervärdesskattens framtid	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Grönbok om mervärdesskattens framtid

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Stockholm den 5 maj 2011

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Jennie Nilsson (S), Ulf Berg (M), Fredrik Olovsson (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Christina Karlsson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Helena Leander (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V) och Johnny Munkhammar (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kammaren har i enlighet med 10 kap. 5 § riksdagsordningen (RO) hänvisat Europeiska kommissionens grönbok om det framtida mervärdesskattesystemet (KOM(2010) 695) till skatteutskottet för granskning och skriftligt utlåtande. Grönboken presenterades den 1 december 2010.

Genom grönboken har kommissionen inlett ett brett offentligt samråd om hur EU:s system för mervärdesskatt kan stärkas, förenklas och effektiviseras. Syftet är att ge alla intresserade parter tillfälle att lämna sina synpunkter på hur det nuvarande moms-systemet fungerar och hur detta lämpligen bör utformas i framtiden. Synpunkterna ska lämnas senast den 31 maj 2011. Med utgångspunkt i slutsatserna från samrådet avser kommissionen att före utgången av 2011 lägga fram ett meddelande med slutsatser om vilka områden som ska prioriteras i det fortsatta arbetet med att ta fram konkreta förslag.

Som ett led i granskningen av grönboken anordnade utskottet den 31 mars 2011 en offentlig utfrågning där statssekreterare Hans Lindberg och företrädare för näringslivsorganisationer, kommuner, landsting och rättsvetenskapen deltog. Den stenografiska uppteckningen från utfrågningen återfinns i *bilaga 3*.

Kulturutskottet har avlämnat ett yttrande i ärendet, *bilaga 2*.

Utskottet har också mottagit Regeringskansliets faktapromemoria 2010/11:FPM87 om grönboken. Grönboken har remissbehandlats.

Bakgrund

Mervärdesskatt (moms) introducerades i EU för mer än 40 år sedan då marknaden såg väldigt annorlunda ut jämfört med i dag. Trots att man under det senaste decenniet successivt moderniserat och förenklat moms-systemet anser EU-kommissionen att man nu kommit till vägs ände. Det är därför, menar kommissionen, dags att kritiskt granska mervärdesskattesystemet i syfte att göra det mer förenligt med den inre marknaden, stärka dess funktion som en viktig inkomstkälla och minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd. Ett framtida mervärdesskattesystem måste också kunna anpassa sig till ändrade ekonomiska och tekniska förutsättningar samt vara tillräckligt stabilt för att motstå den typ av bedrägeriattacker som förekommit under de senaste åren.

I grönboken ställs totalt 33 frågor. De två första frågorna handlar om vilka principer som ska ligga till grund för beskattningen av EU-interna transaktioner i ett system som till fullo anpassats till den inre marknaden. Ska varor och tjänster beskattas i det medlemsland de härrör ifrån eller där

de säljs? Därefter följer ett antal specifika frågor som kommissionen menar måste lösas för att skapa ett stabilare, enklare och mer effektivt moms-system (oavsett hur problemet med EU-interna transaktioner löses), exempelvis om reducerade momsskattesatser fortfarande är relevanta i dag, om reglerna för avdrag är tillräckligt neutrala, om och på vilket sätt moms-systemet kan göras mer säkert mot bedrägerier och hur den administrativa bördan för företagen kan minskas. Slutligen ställs frågan om och på vilket sätt uppbörden av moms kan förbättras för att tillsluta momsgapet inom EU på ca 100 miljarder euro.

Utskottets överväganden

Grönbokens huvudsakliga innehåll

Kommissionen inleder grönboken med att hänvisa till behovet av en bredare skattebas för att kunna finansiera välfärdssamhället. Mervärdesskattesystemet måste också bli mer förenligt med den inre marknaden. Vidare pekar kommissionen på behovet av att höja effektiviteten i skatteuttaget, förbättra dess bidrag till andra politikområden, minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd samt nödvändigheten av att i större utsträckning kunna förhindra bedrägerier.

Gränsöverskridande transaktioner på den inre marknaden

Vid varuhandel mellan näringsidkare inom unionen samt i stor utsträckning vid tillhandahållande av tjänster mellan näringsidkare inom unionen, tillfaller mervärdesskatten destinationslandet. Kommissionen pekar inledningsvis på att avsikten från början var att beskattning ska ske i den medlemsstat där varan eller tjänsten har sitt ursprung. Möjligheten att konsekvent införa en sådan princip anses dock vara svår att genomföra eftersom det skulle behövas en harmonisering av mervärdesskattesatserna, ett clearingsystem så att intäkterna från mervärdesskatt tillfaller den medlemsstat där konsumtionen av varan eller tjänsten sker samt förutsätter ett ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna när det gäller uppbörden av skatten.

Vid en fortsatt beskattning i destinationsmedlemsstaten är det angeläget att EU-interna respektive inhemska leveranser och tillhandahållanden behandlas på ett likartat sätt. Enligt kommissionen skulle en likvärdig behandling kunna uppnås antingen genom att man beskattar EU-interna leveranser och tillhandahållanden enligt destinationsmedlemsstatens skattesatser och regler eller genom att man inför ett allmänt system med omvänd betalningsskyldighet (där den beskattningsbara person till vilken leveransen eller tillhandahållandet görs blir skyldig att betala mervärdesskatten).

Kommissionen pekar på att ett allmänt system med omvänd betalningsskyldighet skulle förutsätta ytterligare kontroller och rapporteringsskyldigheter vid inhemska transaktioner för att hindra att bedrägerierna flyttas över till detaljhandelnivån, eftersom omvänd betalningsskyldighet innebär ett avskaffande av principen om att varje aktör i de olika transaktionsleden betalar en del av skatten. Beskattning av EU-interna leveranser av varor och tillhandahållanden av tjänster enligt destinationsmedlemsstatens skattesatser och regler skulle å andra sidan avsevärt höja det antal transaktioner där beskattningsbara personer blir skyldiga att betala mervärdesskatt i en medlemsstat där de inte är etablerade. Därutöver pekar kommissionen på

att det krävs ett system med en enda kontaktpunkt i ursprungsmedlemsstaten för behandling av mervärdesskatteskyldigheter i andra medlemsstater än dem där leverantören eller tillhandahållaren är etablerad. En beskattning av EU-interna leveranser och tillhandahållanden skulle dessutom påverka kassaflödet för både företag och skatteförvaltning.

Mervärdesskattesystemets neutralitet

Det förhållandet att offentliga organ inte omfattas av tillämpningsområdet för mervärdesskatt medför att verksamheter behandlas olika beroende på om leverantören eller tillhandahållaren anses vara ett sådant organ eller inte. Kommissionen konstaterar att detta påverkar investeringar och utgiftsbeslut. En lösning skulle enligt kommissionen kunna vara att samtliga ekonomiska verksamheter i de offentliga organen innefattas i tillämpningsområdet för mervärdesskatt och att man upprättar en förteckning över vilka verksamheter som inte ska omfattas. Ett alternativ är att förtydliga och modernisera de villkor enligt vilka offentliga organs verksamheter anses omfattas av mervärdesskatt.

Kommissionen konstaterar vidare att undantag från mervärdesskatt strider mot principen om att skatteuttaget ska vara en bred skattebas. Det kan även ifrågasättas om många av de befintliga undantagen fortfarande är relevanta. En breddning av skattebasen genom att minska antalet undantag gör skatten mer effektiv och neutral samtidigt som det är ett alternativ till en höjning av mervärdesskattesatserna. Diskussioner om undantagen för post-tjänster, finansiella tjänster och försäkringstjänster pågår alltjämt.

Rätten till avdrag för ingående moms är grundläggande för att skatten ska vara neutral för företagen. Enligt kommissionen måste mervärdesskatten på varor och tjänster som används för beskattade ekonomiska verksamheter vara fullt avdragsgill. Avdragsrätten behöver dock begränsas när varor eller tjänster också används för andra ändamål än i den egna rörelsen. Schablonavdrag skulle kunna vara ett alternativ när det är svårt eller omöjligt att fastställa förhållandet mellan affärsändamål och privata ändamål. Om redovisningen av mervärdesskatt baseras på betalningar (kontantmetod), så att skatten blir utkrävbar och avdragsgill när betalning sker för leveransen eller tillhandahållandet, skulle systemet bli neutralt för alla i fråga om kassaflöde. Därutöver skulle det även kunna begränsa skattebortfall till följd av att kunden kommer på obestånd. Återbetalningssystem för företag etablerade i en annan medlemsstat komplicerar och fördröjer företagets avdrag för mervärdesskatt. Ett system med en enda kontaktpunkt, där företagen avräknar ingående mervärdesskatt i en medlemsstat mot den mervärdesskatt som ska betalas där, skulle kunna vara en möjlig metod för att undvika en komplicerad och utdragen process, enligt kommissionen.

Slutligen behövs enligt kommissionen internationella överenskommelser för att undvika dubbelbeskattning eller utebliven beskattning av internationella tjänster. Kommissionen pekar också på att samarbete på internationell nivå mellan skattemyndigheterna skulle kunna undanröja skillnader i tillämpningen av regelverket för mervärdesskatt.

Vilken grad av harmonisering krävs på den inre marknaden?

Kommissionen menar att det kan finnas en fördel med att använda andra former av rättsakter än direktiv vid beslut om regler för mervärdesskatt, såsom rådsförordning med anslutande riktlinjer. Med en rådsförordning skulle det enligt kommissionen vara möjligt att undvika att reglerna i medlemsländerna utformas på olika sätt. Ett mer tveksamt alternativ enligt kommissionen är att kommissionen för informationsändamål lämnar förklarande anmärkningar om hur ändringar av mervärdesskattereglerna ska tolkas. Det är också möjligt med en process på EU-nivå för harmonisering och samordning av det nationella genomförandet av nya regler.

För att förenkla uppbörden av skatt eller för att förhindra vissa slag av skatteundandragande eller skatteflykt, skulle ett alternativ till nationella avvikelser från regelverket vara att ge kommissionen ökade befogenheter att snabbt kunna införa skyddande och tillfälliga åtgärder.

Kommissionen pekar även på att en enda mervärdesskattesats för samtliga varor och tjänster skulle vara en idealisk lösning, åtminstone om målet är att maximera den ekonomiska effektiviteten. Samtidigt förespråkas ofta, och i synnerhet av hälsorelaterade, kulturella och miljömässiga skäl, reducerade skattesatser som ett politiskt instrument för att skapa en enklare och mer likvärdig tillgång till undervisning och kultur, incitament till miljöinnovation och en kunskapsbaserad resurseffektiv tillväxt. Kommissionen hänvisar till att de olika skattesatserna väsentligt bidrar till att komplicera systemet, ökar de administrativa kostnaderna och skapar oklarhet om rättsläget. Ytterligare en olägenhet är att skattesatserna varierar för jämförbara produkter eller tjänster beroende på om de finns i traditionella sammanhang eller i en digital miljö.

Minskning av administrativa bördor

För att minska kostnaderna för att efterleva regelverket för mervärdesskatt skulle man enligt kommissionen kunna tänka sig en enhetlig EU-omfattande mervärdesskattedeklaration. Om fullständig harmonisering inte är lämplig, skulle skillnaderna kunna begränsas genom att man på EU-nivå fastställer en maximal uppsättning standardiserade skyldigheter som får införas av medlemsstaterna.

De särskilda reglerna för uttag av mervärdesskatt för företag med i olika avseenden begränsad verksamhet har ett antal brister, bl.a. skiljer sig tillämpningen åt mellan medlemsstaterna. En EU-omfattande ordning med

gemensamma regler, och därmed större möjligheter att minska efterlevnads-kostnaderna på den inre marknaden, skulle enligt kommissionen stimulera tillväxten hos dessa företag.

Kommissionen menar vidare, som även anförts i samband med avsnittet om skatteneutralitet i grönboken, att vid transaktioner från företag till konsument, där transaktionen ska beskattas i en annan medlemsstat än den där företaget är etablerat, är det önskvärt med en enda kontaktpunkt för att förenkla och förbättra efterlevnaden av regelverket samt öka den gränsöverskridande handeln.

Kommissionen menar därutöver att om transaktioner mellan närstående företag eller filialer inte omfattades av mervärdesskatt, eller om den territoriella räckvidden för mervärdesskattegrupper utvidgades, skulle detta kunna minska kostnaderna för att efterleva regelverket för ett stort antal transaktioner inom EU. Det förutsätter dock att detta inte skapar otillbörliga fördelar för företag som bedriver mer omfattande verksamhet jämfört med företag som har en mer begränsad verksamhet. Ytterligare en förutsättning är att det inte medför nya möjligheter till bedrägeri eller skatteflykt.

Insatser för att förenkla tullförfarandena vid import måste enligt kommissionen även beakta hanteringen av mervärdesskatt. Kommissionen hänvisar bl.a. till förenkling av förfarandena för uppbörd av mervärdesskatt vid centraliserad tullklarering.

Ett mer stabilt mervärdesskattesystem

Kommissionen pekar på flera sätt att förbättra och förenkla uppbörden av mervärdesskatt med hjälp av modern teknik eller finansiella mellanhänder. Kommissionen nämner möjligheten att mellanhanden delar upp betalningen på dels det beskattningsbara belopp som ska betalas till leverantören eller tillhandahållaren, dels mervärdesskattebeloppet, vilket därefter överförs direkt till skattemyndigheten av mellanhanden. Andra uppslag är att fakturauppgifter sänds i realtid till en central databas för hantering av mervärdesskatt eller att den beskattningsbara personen matar in fördefinierade transaktionsuppgifter i ett överenskommet format i ett datalager för mervärdesskatteuppgifter som förs av den beskattningsbara personen och som är tillgängligt för skattemyndigheten. Även införandet av ett frivilligt förfarande för att säkerställa att mervärdesskatteglerna och interna kontroller efterlevs kan förbättra uppbörden. Ett nytt uppbördssystem kan också underlätta för både skatteförvaltning och näringsidkare i samband med bedömning av om avdrag ska vägras med anledning av att en transaktion har anknytning till ett olagligt undandragande av mervärdesskatt, enligt kommissionen.

En effektiv och modern förvaltning av mervärdesskattesystemet

Relationen mellan skattemyndigheterna och skattebetalarna påverkar i hög grad kostnaden för att förvalta skatteuttaget. Kommissionen hänvisar till tidigare förslag om en ny strategi baserad på frivillig efterlevnad, riskbe-

dömning och övervakning, med målet att minska både skattemyndigheters arbetsinsats och företagens administrativa börda. I detta förslag ingår bl.a. en förstärkning av dialogen mellan skattemyndigheter och andra berörda parter, utbyte av bästa praxis i medlemsstaterna, utformning av en EU-strategi för frivillig efterlevnad samt beaktande av IT-frågor vid genomförande av nya mervärdesskatte regler.

Regeringens faktapromemoria

I faktapromemoria 2010/11FPM:87 redogör regeringen för den preliminära svenska ståndpunkten.

Regeringen välkomnar och stöder kommissionens arbete med en översyn av uttaget av mervärdesskatt. Sverige är positivt till ansatsen i kommissionens grönbok. De olika idéer och uppslag som förs fram måste dock analyseras närmare.

Regeringen stöder att effektivare metoder för att bekämpa mervärdesskattebedrägerier tas fram, men samtidigt också ett mindre komplicerat system med lägre fullgörandekostnader där företagens administrativa kostnader hålls så låga som möjligt.

Regeringen är angelägen att framhäva vikten av en fördelaktig behandling av ideell verksamhet inom idrott, kultur, socialt arbete m.m. och att ett nytt regelverk tydligt undantar den ideella sektorn. Det är också viktigt att skatteuttaget utformas så att skattemässig neutralitet kan uppnås mellan offentliga organ och privata företag. Enligt regeringen är det angeläget att t.ex. reglerna som rör posttjänster ändras när postmarknader nu öppnas för konkurrens, så att de inte medför att konkurrensen snedvrids.

Utskottets ställningstagande

Utskottet väljer i detta utlåtande att redovisa vissa övergripande synpunkter på mervärdesskattesystemet och de frågor som har lyfts fram i grönboken.

Utskottet välkomnar en bred översyn av det gemensamma mervärdesskattesystemet i syfte att förenkla skatteuttaget, göra det stabilare och mer effektivt, minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd samt motverka skattefusk. Det är ett lovvärt initiativ från kommissionen att ge alla intresserade parter tillfälle att lämna sina synpunkter på hur det nuvarande momssystemet fungerar och hur detta lämpligen bör utformas i framtiden. Utskottet ser fram emot ett resultat av detta arbete.

Utskottet vill framhålla några frågor som är centrala vid utformningen av ett framtida mervärdesskattesystem. Den första frågan är vilken princip som ska ligga till grund för beskattningen av gränsöverskridande transaktioner på den inre marknaden (EU-interna transaktioner). Ska varor och tjänster beskattas i det land de härrör ifrån (ursprungslandet) eller där de säljs (destinationslandet)? Vid varuhandel mellan näringsidkare inom unionen samt i stor utsträckning vid tillhandahållande av tjänster mellan näringsidkare tillämpas i dag destinationslandsprincipen, dvs. mervärdesskatten

tillfaller det land dit varan kommer och där det företag finns som köpt varan eller tjänsten. Utskottet förordar en fortsatt tillämpning av destinationslandsprincipen. En övergång till beskattning i ursprungsmedlemsstaten förefaller varken önskvärd eller realistisk eftersom det bl.a. skulle kräva en nära harmonisering av medlemsstaternas skattesatser. Det är också tveksamt om beskattning i ursprungsstaten skulle kunna leda till en minskad administrativ börda för företagen eller få någon effekt på förekomsten av bedrägerier.

Vid fortsatt beskattning i destinationsmedlemsstaten bör man sträva efter en ordning som bättre kan svara mot möjligheter till förenklingar och kontroll. Frågan om EU-interna respektive inhemska leveranser och tillhandhållanden ska behandlas på ett likartat sätt, t.ex. genom ett allmänt system med omvänd betalningsskyldighet, kräver enligt utskottet en närmare analys.

Ytterligare en aspekt att beakta i det fortsatta reformarbetet är att hålla företagens fullgörandekostnader för momsuttaget så låga som möjligt. Det finns således skäl att stödja kommissionen i arbetet med att ta fram ett enklare moms-system. Samtidigt måste effektivare metoder för att bekämpa momsbedrägerier tas fram. Att stoppa fusk och bedrägerier är angeläget för att företagen ska kunna konkurrera på lika villkor och för att säkra medlemsstaternas skatteintäkter. Det har många gånger varit svårt att förena dessa båda strävanden. Ett sätt att uppnå förenkling och samtidigt öka skatteuttaget är, som nämns i grönboken, att begränsa undantagen och göra mervärdesskattesystemet mer neutralt. Enkelhet och neutralitet bidrar utan tvekan till att systemet blir mindre sårbart för bedrägerier, underlättar handeln på den inre marknaden och minskar den administrativa bördan för såväl företagen som skattemyndigheterna. En annan fråga som utskottet anser bör uppmärksammas vid en reform av det nuvarande moms-systemet är den om skattemässig samstämmighet. Är det meningsfullt att tillåta en reducerad mervärdesskattesats på produkter, t.ex. el och naturgas, som samtidigt är belagda med särskild punktskatt (på EU-nivå)?

Det utskottet anfört innebär att det finns goda skäl att sträva efter ett system med så få undantag (från skatteplikt) och så få områden med reducerade skattesatser som möjligt. Samtidigt kan önskemålen om enkla och lättillämpade skatteregler inte ses isolerat utan måste hela tiden vägas mot andra samhällsliga behov. Det måste finnas en möjlighet till flexibilitet för medlemsstaterna. Det kan finnas starka skäl för att i vissa sammanhang tillåta reducerade skattesatser för att kunna påverka konsumtion och sysselsättning. Enligt utskottets mening måste hänsyn också tas till politiska önskemål i medlemsstaterna om att kunna tillämpa låga reducerade skattesatser, bl.a. av sociala skäl. Olika nationella undantag och avvikelser bör dock löpande utvärderas för att motverka eventuell konkurrensnedvridning, ökad komplexitet och administrativa bördor samt för att utröna om den förväntade effekten uppnåtts.

I detta sammanhang vill utskottet starkt betona vikten av en fördelaktig behandling av ideell verksamhet inom idrott, kultur, socialt arbete, utbildning m.m. och att ett nytt regelverk tydligt undantar den ideella sektorn.

Den ideella sektorn tar ett stort samhällsansvar och bidrar till en berikande mångfald och delaktighet. Samtliga partier i Sveriges riksdag vill se ett samhälle där medborgarna, inte minst de yngre, är engagerade i socialt arbete, kulturfrågor, mänskliga rättigheter, miljöarbete, utbildning och idrott. Föreningslivet utvecklar också särskilda förutsättningar för den representativa demokratin genom att erbjuda medborgarna möjlighet att gemensamt värdera, argumentera och fatta beslut. Föreningarna organiserar också en mångfald politiska, ekonomiska och sociala intressen. Forskning har visat att föreningslivet även bidrar till att öka tilliten i samhället. I Sverige har den ideella sektorn (dvs. ideella föreningar, registrerade trossamfund och stiftelser) en lång tradition. Den är en viktig kraft och tillgång för svenskt samhällsliv. Som exempel kan nämnas att år 2000 var cirka 90 % av Sveriges vuxna befolkning (mellan 16 och 84 år) medlemmar i någon förening. Den ideella sektorn i Sverige ombesörjer normalt sett sina ekonomiska och administrativa funktioner med ideell arbetskraft, vilket innebär att de är särskilt sårbara för administrativa bördor och andra ökade kostnader i verksamheten. Att införa momsplikt på sådan icke vinstdrivande verksamhet som bedrivs inom den ideella sektorn skulle avsevärt öka den administrativa bördan och således gå stick i stäv med ambitionen att förenkla momssystemet och minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd. En sådan åtgärd skulle heller inte medföra några betydande skatteintäkter eftersom det mycket sällan uppstår något ekonomiskt mervärde i verksamheten.

Utskottet har inte något att invända mot att regelverket för offentliga organ ingår i den breda översyn av EU:s mervärdesskattesystem som nu inletts. Huruvida mervärdesskattens tillämpningsområde ska utsträckas till att omfatta all verksamhet som bedrivs av offentliga organ, dvs. även sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och idrott, är dock en fråga som kräver noggranna överväganden. Bland annat behöver de ekonomiska effekterna ingående analyseras.

Kommissionen för ett resonemang om att ett breddat momssystem i framtiden kan få en större betydelse för finansieringen av välfärdssystem i EU. Några frågor om konsekvenserna av en sådan utveckling ställs dock inte i grönboken. Utskottet vill för sin egen del framhålla att en övergång från skatter på arbete och kapital till konsumtion och dess konsekvenser i Sverige är en stor fråga som *i sig* kräver noggranna överväganden.

Mervärdesskattesystemet har hamnat i otakt med den tekniska och ekonomiska utvecklingen där man noterar en ökande användning av ny teknik och en ökad inriktning på tjänster. Utskottet ser implementeringen av det framtida mervärdesskattesystemet som ett bra tillfälle för kommissionen att öppna upp för det digitala samhällets möjligheter. Framtidens mervärdesskattesystem måste behandla gränsöverskridande transaktioner via t.ex.

mobiltelefoni och Internet på ett enkelt och effektivt sätt. Med ett enklare och effektivare system främjar vi Internetekonomins tillväxt och framtidens jobb.

När det gäller marknaden för böcker, tidningar och tidskrifter är det i dag möjligt att tillämpa en reducerad skattesats på tryckta böcker i alla format samt ljudböcker och e-böcker i form av cd-skivor. Detsamma gäller för tryckta tidningar och tidskrifter. Digitala böcker, dvs. e-böcker (text) och nedladdningsbara ljudböcker (ljud), omfattas dock inte av möjligheten till lågmoms. För dessa produkter samt för tidningar och tidskrifter som levereras online måste varje medlemsland inom EU tillämpa sitt lands normalskattesats. Utskottet anser att det inom yttrandefrihetsområdet är särskilt viktigt att samma mervärdesskattesats kan tillämpas på produkter som finns både i traditionella sammanhang och i en digital miljö. Det är innehållet som ska vara avgörande och inte publiceringsformatet eller distributionsformen. Ett sådant synsätt ligger också i linje med den digitala agendan för Europa där konvergens förordas mellan den fysiska världen och världen online, även i fråga om skatter (KOM(2010) 245, En digital agenda för Europa).

Ett annat problemområde rör internationell handel med tjänster. Olika länder tolkar och beskattar samma tjänster på olika sätt, vilket lett till både dubbelbeskattning och trippelbeskattning. På momsområdet finns som bekant inga internationella skatteavtal som reglerar beskattningsrätten mellan två stater. Här anser utskottet att det behövs en ökad samordning på internationell nivå för att undvika att flera länder beskattar samma tjänst. Det behövs också ett ökat samarbete för att undvika utebliven beskattning. Utskottet tänker särskilt på tjänster som levereras på elektronisk väg från företag utanför EU till privatpersoner i EU (t.ex. programvara, musik och spel) där momsen ska tillfalla konsumtionslandet. Uppbörderna av skatten bygger i stor utsträckning på att tillhandahållaren utanför EU frivilligt följer reglerna. Det finns som kommissionen anfört skäl att ifrågasätta om detta är godtagbart från neutralitets- och konkurrenssynpunkt för tillhandahållare inom EU. När ett EU-baserat företag säljer motsvarande tjänster till en konsument utanför EU beskattas inte omsättningen i något EU-land.

Utskottet förordar också skattemässig neutralitet när det gäller posttjänster. Nuvarande undantag från skatteplikt i mervärdesskattedirektivet för vissa posttjänster bör slopas.

Vidare anser utskottet att en förenklad och harmoniserad momsredovisning är en viktig och nödvändig del i en framtida momsstrategi. Att utarbeta en standardiserad gemensam momsdeklaration (i stället för dagens 27) är värt att fundera närmare på. Utskottet anser också att ett utökat system med en enda kontaktpunkt vid gränsöverskridande transaktioner från företag till konsument (s.k. one stop shop) är en relevant förenklingsåtgärd.

Ett förenklat uppbördssystem kan underlätta för både näringsidkare och skatteförvaltning. Detta bör också öka skatteintäkterna och minska momsbedrägerierna. De alternativa modeller som presenteras i grönboken behöver dock utredas vidare. Förändringar i uppbörden får därför anses ligga längre fram i tiden än övriga förslag i grönboken. Frågan är viktig och utskottet kommer givetvis att stödja arbetet med en effektivare uppbörd.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Kommissionens grönbok om mervärdesskattens framtid, KOM(2010) 695 slutlig.

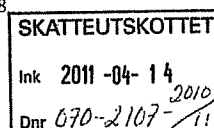
BILAGA 2

Kulturutskottets protokollsutdrag 2010/11:28

Utdrag ur:

PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2010/11:28

DATUM Torsdagen den 14 april 2011
 TID 10.00-10.45
 NÄRVARANDE Se bilaga

§ 3 Grönbok om mervärdesskattens framtid

Utskottet behandlade frågan om yttrande till skatteutskottet över KOM(2010) 695 Grönbok om mervärdesskattens framtid.

Utskottet beslutade om följande yttrande till skatteutskottet:

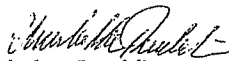
Utskottet vill med anledning av EU-kommissionens beslut i fråga om den ideella sektorns mervärdesbeskattning lyfta fram betydelsen av att frågan löses på ett för denna sektor tillfredsställande sätt. Den ideella sektorn har lång tradition i det svenska samhället och en bred folklig förankring runtom i landet. Betydelsen för medborgarna och för deras delaktighet och engagemang i samhället och demokratin kan inte nog understrykas. Den allmännyttiga verksamhet som bedrivs bidrar till att stärka välfärden i samhället. En stark ideell sektor är en förutsättning och ett uttryck för ett fritt och demokratiskt samhälle. Det är ytterst angeläget att villkoren för den ideella sektorn inte försämrats. Möjligheterna att driva ideell verksamhet får inte försvåras av en ökad administrativ börda och extra arbetsbelastning. Utskottet välkomnar regeringens besked att fortsatt driva frågan om den ideella sektorn gentemot EU-kommissionen.

När det gäller frågan om mervärdesskattesatser vill utskottet påtala det orimliga i att olika skattesatser tillämpas på jämförbara produkter eller tjänster. Även kommissionen lyfter i grönboken fram den olägenhet som det innebär att en reducerad skattesats tillämpas på en vara i traditionell form, samtidigt som normalskattesats ska tillämpas för samma vara i digital form. Detta gäller exempelvis för böcker. Av mervärdesskattedirektivet följer att reducerad mervärdesskattesats får tillämpas när det gäller tillhandahållande av böcker på alla typer av fysiska bärare. Denna möjlighet till reducerad skattesats finns dock inte när det gäller böcker som tillhandahålls på elektronisk väg (nedladdningsbara böcker/digitala böcker/e-böcker). Samma sak gäller i fråga om tidningar och tidskrifter. Utskottet vill understryka att det är angeläget att samma mervärdesskattesats används på jämförbara produkter eller tjänster. De argument som finns för reducerad skattesats på en produkt eller tjänst gör sig givetvis gällande oavsett i vilken form produkten eller tjänsten tillhandahålls, dvs. oavsett om det exempelvis rör sig om en tryckt bok eller en e-bok. Motsvarande resonemang kan föras när det gäller exempelvis musikframförande, där olika skattesats gäller beroende på om musik framförs vid en konsert eller en danstillställning.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

VID
PROTOKOLLET Charlotte Rundelius

JUSTERAT
Berit Högman

RÄTT UTDRAGET
INTYGAR
Charlotte Rundelius

Exp. 2011-04-14
SkU

BILAGA 3

Öppen utfrågning om mervärdesskattens framtid

Tid: Torsdagen den 31 mars 2011 kl. 09.00–11.30

Plats: Andrakammarsalen

Inbjudna:

EU-kommissionens representation i Sverige, Pierre Schellekens, repr. chef
Finansdepartementet, statssekreteraren Hans Lindberg
Skatteverket, Christina Olsson, rättslig expert
Svenskt Näringsliv, Anna Sandberg Nilsson, skatteexpert
Företagarna, Annika Fritsch, skatteexpert
Sveriges Kommuner och Landsting, Jeanette Fored, skatteexpert
Professor Björn Westberg, Internationella handelshögskolan, Jönköping

Närvarande ledamöter:

Henrik von Sydow (M), ordförande, Veronica Palm (S), vice ordförande,
Ulf Berg (M), Lena Asplund (M), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S),
Gunnar Andrén (FP), Christina Karlsson (S), Karin Nilsson (C), Jessika
Vilhelmsson (M), Helena Leander (MP), Lars Gustafsson (KD), David
Lång (SD), Jacob Johnson (V), Johnny Munkhammar (M), Peter Persson
(S), Lars Beckman (M)

Ordföranden: God morgon och välkomna till skatteutskottets sammanträde som i dag sker i formen av en offentlig utfrågning om EU-kommissionens grönbok om mervärdesskattens framtid. Jag heter Henrik von Sydow och är ordförande i riksdagens skatteutskott. Till höger om mig sitter vice ordförande Veronica Palm, till vänster kanslichef Anna Wallin och föredragande i skatteutskottet Ann-Cathrine Bergman.

Jag hälsar våra föredragshållare, övriga gäster och utskottets ledamöter välkomna. Utfrågningen sänds direkt i SVT2 och SVT24 och på riksdagens webbplats, så jag hälsar även tv-tittarna välkomna.

Det här är en viktig och spännande utfrågning. Mervärdesskatten, eller momsen som vi oftast säger, är verkligen en del av vår vardag. Varje gång vi handlar betalar vi moms, inklusive ett par punktskatter, på upp till 300 miljarder kronor varje år. Det motsvarar nästan 30 % av de totala skatteintäkterna i Sverige. Det innebär att momsen är en stor och viktig

inkomstkälla för det offentliga Sverige, och detsamma gäller i hela Europa. Många skulle också beskriva momsens som en växande skattebas som rätt utformad har potentialen att också vara en effektiv skattebas.

Momssystemets utformning brukar framhållas som en nyckel för att ge bättre förutsättningar för gränsöverskridande handel, vitalisera den inre marknaden i Europa och stärka vår konkurrenskraft i vår del av världen, med allt vad det betyder för mer jobb och ökad tillväxt.

Många företagare lyfter ofta fram det nuvarande momssystemet som för komplicerat och för betungande. Den nuvarande ordningen beskrivs också återkommande som sårbar för bedrägerier. Enligt kommissionen betalas omkring 12 % av all moms inte in.

Bakgrunden till dagens utfrågning är den grönbok som EU-kommissionen har presenterat. En grönbok kan ses som startpunkten för en bredare och mer offentlig debatt om de nyckelfrågor som kan komma att beaktas vid reformer av mervärdesskatten. Den här övningen är en del i utskottets beredning av grönbokens frågeställningar. Vi har samlat det som vi tycker är både relevanta och intressanta föredragshållare för en bra diskussion om möjliga reformer av mervärdesskattesystemet. Vi har företrädare för EU-kommissionens representation i Sverige, Finansdepartementet, Skatteverket, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Sveriges Kommuner och Landsting och också för akademi och forskning på plats.

Var och en av föredragshållarna får chansen att under tio minuter ge en föredragning och sin syn på grönbokens frågeställningar. Efter detta blir det en frågestund då tillfälle ges främst till utskottets ledamöter att ställa frågor.

Pierre Schellekens, EU-kommissionens representation i Sverige: Herr ordförande! Jag tackar för att kommissionen ges tillfälle att presentera grönboken om mervärdesskattens framtid. Grönboken antogs i början av december 2010. Vi befinner oss nu, som ordföranden angav, i samrådsprocessen som avslutas i slutet av maj. Nästa steg är att kommissionen avser att på bas av detta samråd utforma ett meddelande som anger riktningen i de lagstiftande förslag som kommissionen på sikt tänker lägga fram på detta område.

Grönboken har till syfte att inleda ett brett samråd med alla berörda parter om det nuvarande mervärdesskattesystemet inom EU och på vilket sätt detta ska gestaltas i framtiden.

Varför görs då detta? Först och främst bygger vårt arbete på mervärdesskattens område på att förstärka och fördjupa den inre marknaden. Inom EU-strategin för tillväxt och jobb, Europa 2020, betonas vikten av att ta vidare steg i den inre marknaden. Vi behöver nya initiativ och ny dynamik i vårt arbete med den inre marknaden.

För det första är den inre marknadens system uppkommet i en annan ekonomisk verklighet inom EU, en verklighet där till exempel tjänster spelade en mindre roll i ekonomin. Det är till syvende och sist mycket varubaserat. Verkligheten i dag ser annorlunda ut.

Vi vet alla att det finns mycket kvar att göra. Momssystemen inom EU är helt klart ett område där den inre marknaden kan förbättras och fördjupas. I ett läge där stora delar av Europa fortfarande befinner sig i ekonomisk kris är det självklart att den inre marknads potential måste utnyttjas i mycket större omfattning än vad som är fallet i dag.

För det andra är moms en stor inkomstkälla för alla EU:s medlemsstater. Det var först på 50-talet som vissa länder började införa moms, men i dag finns moms i ungefär 140 länder runt om i världen. Det är en ökande inkomstkälla för våra medlemsstater. Inte minst har det varit en viktig inkomstkälla under de senaste två tre årens kristid eftersom den är mer stabil än andra typer av statliga inkomstkällor. Vi ser den också från kommissionens sida som en förhållandevis inkomstvänlig inkomstkälla som är bättre än direkta skatter vad gäller vår konkurrenskraft och möjlighet att skapa jobb.

För det tredje är det uppenbart att dagens system är komplext, vilket jag tror att vi kommer att få höra här i dag. Jag kan inte tänka mig att kommande talare inte nämner detta. Nedsättningar och skattesatser gör det komplicerat, inte minst för små och medelstora företag. Detta är ett av skälen till att vi fortfarande har ett stort problem med bedrägerier på momsområdet.

Jämför man EU med våra stora konkurrenter runt om i världen så är den praktiska inkomsten från momsen låg i förhållande till den teoretiska nivå vi skulle ha haft om det fanns en skattesats på momsområdet som tillämpades på alla produkter. Vi beräknar att intäkterna är ungefär 55 % av vad medlemsstaterna skulle ha kunnat få som inkomst från moms om normalskattesatsen hade tillämpats rakt av på alla produkter.

För det fjärde har tekniken förändrats och förbättrats på 40 år. Den IT-teknik vi har i dag möjliggör vissa lösningar som inte på allvar kunde diskuteras i tidigare reformer.

Det handlar alltså om den inre marknaden och om momsen som inkomstkälla, om att bredda och fördjupa och se momsen som en tillväxtföränderlig inkomstkälla för staten. Det handlar också om att förenkla systemet och om att tillvarata nuvarande teknik. Det är bakgrunden till att vi gör detta.

Det är första gången vi gör ett brett samråd på det här sättet om hela mervärdesskattesystemet. Det är ett första tillfälle att ha en förutsättningslös debatt och diskussion om hur vi vill att detta ska utformas. Grönboken bygger på 33 frågor men är egentligen uppdelad i två områden. Det första området är de gränsöverskridande aspekterna. Det andra området är ett antal specifika frågor som är viktiga och som vi behöver hantera, till exempel frågor om undantag, momssystemets neutralitet och så vidare.

Jag tänker framför allt tala om det första området, de gränsöverskridande aspekterna. Eftersom ni har följt debatten vet ni säkert att dagens system officiellt inte är ett definitivt beslut om hur systemet ska se ut i framtiden. Vi kallar det en övergångsperiod - som visserligen har pågått ganska länge.

Principen att mervärdesskatten ska tas ut i utgångslandet har vid olika tillfällen uttryckts som den princip som ska gälla, både av kommissionen och av medlemsstaterna. Men på grund av olika tekniska och politiska skäl har detta inte varit fallet, och överlag bygger övergångsperioden fortfarande på destinationslandsprincipen.

I grönboken lyfter kommissionen fram olika möjligheter. Den första möjligheten är att genomföra den slutliga ordningen, det vill säga en ordning som är baserad på beskattning i ursprungslandet. Det följer logiken i den inre marknaden. Det finns dock ett antal frågeställningar kring detta. Det är självklart så att ett system som bygger på beskattning i ursprungslandet skapar ett tryck på harmoniserade momsstatser. Clearingsystemen finns inte heller på plats.

Det andra alternativet är att vi har kvar beskattning i destinationsmedlemsstaten, det vill säga staten där varan konsumeras eller tjänsten används. Här finns ett antal olika sätt. Ett är att tillämpa omvänd betalningsskyldighet. Företaget som köper i destinationslandet får ange moms. Ett annat alternativ är beskattning av EU-interna leveranser av varor och tjänster. Här kan man tänka sig beskattning enligt destinationsmedlemsstatens skattesatser och regler. Här får vi då definiera vad som är destinationsmedlemsstater. Det skulle bygga på att man tillämpar destinationsmedlemsstatens skattesatser. Ett tredje alternativ är att behålla nuvarande system.

Alla alternativ har för- och nackdelar. Självklart har den slutliga ordningen med ursprungslandet störst logik ur marknadsperspektiv. Det innebär dock inte att vi per definition har valt detta system. Som jag sade tidigare är kommissionens grönbok förutsättningslös, och vi har inte fattat beslut om vilken väg vi ska gå. Vi vill testa med alla medlemsstater hur de ser på denna fråga.

Andra delen av grönboken handlar om de specifika frågorna, till exempel moms-systemets neutralitet. Hur jobbar vi med den offentliga sektorn? Det är inte minst viktigt när vi talar om privata-offentliga partnerskap. En fråga som är aktuell i Sverige är undantag från momsstatserna. Det är denna typ av frågor som lyfts fram här.

Vilken grad av harmonisering kräver då den inre marknaden? Det som kommissionen lyfter fram är instrumenten för att jobba vidare. I dag bygger vårt arbete på mervärdesskattens område på rådsdirektiv som antas med enhällighet. En möjlig lösning som kommissionen lyfter fram är en rådsförordning, nödvändiga bestämmelser, för att definiera moms och sedan en möjlighet för kommissionen att anta genomförandebeslut eller publicera förklaringar till rättsakterna.

En annan sak vi gärna vill titta på är olika sätt att förbättra och göra vår behandling av undantag snabbare och mer effektiv.

Det öppna samrådet tar som sagt slut den 31 maj. Alla intressenter uppmanas att komma med synpunkter. Allt information finns på vår webbsida. Den 6 maj anordnas en samrådskonferens i Milano med offentlig sektor och privata aktörer. Ni är givetvis välkomna, och jag hoppas att några av er har möjlighet att närvara.

Jag vet att utskottet kommer att få träffa den ansvarige kommissionären nästa månad. Dessutom kommer den ansvarige kommissionären att befinna sig i Sverige i juni månad, och vi är naturligtvis beredda att anordna ett möte om det finns intresse för det.

När samrådet är slut kommer kommissionen med ett meddelande. Det presenteras i slutet av 2011. Viktigt i detta sammanhang är givetvis också akten för den inre marknaden som kommissionen kommer att anta. Här pågår också ett öppet samråd, och det kommer att antas under senvåren. Här behandlas också momsfrågor.

När meddelandet är antaget och det har förts nödvändiga diskussioner om detta med ministerrådet och parlamentet börjar arbetet med de konkreta lagförslagen som kommissionen kommer att lägga fram för att genomföra det vi vill genomföra.

Ordföranden: Vi uppskattar kommissionens förutsättningslösa hållning. Det gör skatteutskottets samtal med skattekommissionär Šemeta den 12 april i Bryssel särskilt intressant och angeläget.

Hans Lindberg, Finansdepartementet: Kommissionens genomgång av momssystemet är mycket omfattande. Jag ska först säga några allmänna ord och sedan gå in mer i detalj på de områden som tas upp. Flera av de idéer som kommissionen framför i sin grönbok är angelägna och väl värda att fundera närmare över. Det är ett brett spektrum av uppslag man har, och det rör sig om en reformering av hela momssystemet. Det är alltså stort.

Jag har inte möjlighet att gå in på alla detaljer, men jag tänkte ta upp några av de viktigaste frågeställningarna lite översiktligt.

Regeringen har vid ett antal tillfällen pekat på behovet av att företagen inte belastas av svåra och komplicerade regler. Tillväxt och förenkling är ledorden. Regeringen eftersträvar ett mindre komplext momsuttag där företagens administrativa kostnader hålls så låga som möjligt. Regeringen kommer alltså att stödja kommissionen i arbetet att ta fram ett enklare momssystem för företagen.

Det är också att företagen kan konkurrera på lika villkor. Det är därför angeläget att stoppa fusk och bedrägeri. Kommissionen vill titta på effektiva metoder för att bekämpa momsbedrägerier, och det är helt i linje med regeringens inställning.

En annan angelägen fråga är den ideella sektorn, som jag kanske får anledning att återkomma till. Regeringen har varit mycket tydlig mot kommissionen om behovet och vikten av den ideella sektorn och att den fortsättningsvis ska undantas för moms. Vikten av en fördelaktig behandling av ideell verksamhet inom idrott, kultur och andra områden kan inte nog poängteras.

En annan viktig fråga är skillnaden i momsuttaget mellan offentliga organ och privata företag. Momsen ska varken missgynna privat verksamhet eller offentlig verksamhet. Det ska alltså inte momsmässigt spela någon roll vem som utför en tjänst, det vill säga om det är ett offentligt organ eller ett företag.

I detta sammanhang vill jag också lyfta fram moms på posttjänster. Denna fråga har varit aktuell under de senaste åren. Men egentligen avser den även annan verksamhet än just post. Tidigare monopolföretag i Europa behandlas annorlunda än de privata aktörer som de nu konkurrerar med. Enligt regeringen är det angeläget att EU:s momsregler som rör posttjänster ändras nu när postmarkanden öppnas upp för konkurrens så att det inte medför att vi får en snedvridning i konkurrensen.

Sammanfattningsvis välkomnar och stöder regeringen kommissionens arbete med en översyn av uttaget av moms. Regeringen är mycket positiv till ansatsen i grönboken.

Jag ska kommentera några frågeställningar lite mer i detalj.

Den första frågeställningen rör moms vid försäljning mellan EU-länder. Regeringen ser klara fördelar med att varor och tjänster beskattas i de länder från vilka de säljs. Det ger en rättssäkerhet och en förutsägbarhet för företagen. Samtidigt är man medveten om att det skulle kräva stora förändringar. Ur ett praktiskt perspektiv är det därför inte aktuellt under överskådlig tid. Vi måste i stället hitta lösningar som förenklar det nuvarande regelverket på olika sätt, det vill säga där man fortsätter ta ut moms i det land som varan förs till eller tjänsten används i.

Kommissionen tar också upp förslaget att man vid gränsöverskridande handel ska använda det så kallade one stop shop system, alltså systemet med en enda myndighetskontakt. Vi tycker att dagens system är krångligt. Det vore därför bra att komma överens om ett fungerande system där företagen bara behöver vända sig till sin egen skattemyndighet för att redovisa moms.

Vidare gäller det frågan om skatteneutralitet eller lika villkor för alla. Vi förstår att man vill se över de undantag från moms som finns i dag. Genom att minska antalet undantag kan momsens bli mer effektiv och även mer neutral ur skattehänseende. Som vi ser det finns det dock ett stort behov av att undanta viss verksamhet. Här kan man åter nämna frågan om hur man ska hantera skillnaden i momsuttag mellan offentliga organ och privata företag. Jag vill även nämna den ideella sektorn.

Frågan om ideella föreningars ställning är mycket viktig, och vi försöker påverka kommissionen att prioritera den när man nu ska arbeta med förändringar i momssystemet. Jag vill därför upprepa att regeringen kommer att vara tydlig med att ett nytt regelverk ska undanta den ideella sektorn.

Jag delar kommissionens engagemang för att förbättra neutralitet och rättvisa när det gäller avdrag för ingående mervärdesskatt. Jag vill också understryka vikten av samarbete mellan olika länder.

När det gäller frågan om harmonisering kan ett delvis likartat och harmoniserat regelverk vara eftersträvansvärt. Å andra sidan finns det fördela med en viss frihet för medlemsländerna att anpassa EU:s regelverk till de förutsättningar som gäller i respektive medlemsland.

Kommissionen framför i grönboken att det finns skäl som talar för en harmonisering av skattesatserna. Jag menar att det finns områden där det är klara fördelar med reducerade eller differentierade skattesatser.

Utän att ta ställning vill jag ta tillfället i akt att peka på det förslag som nyligen lagts fram om sänkt moms för restaurang- och cateringtjänster. Detta förslag visar att det av både sysselsättnings- och förenklings-skäl är motiverat att i vissa fall använda en lägre skattesats än den normala.

Företagens kostnader är också en viktig fråga. Regeringen anser generellt att det är angeläget att den administrativa bördan minskar framöver. Vi arbetar aktivt på EU-nivå för att nya regler inte ska öka bördan och för att reglerna ska vara rättssäkra. Vi anser också att det är viktigt att nya initiativ tas för att minska den administrativa bördan. Vi har därför ställt oss uttalat positiva till att delta i en dialog mellan företag och skattemyndigheter på EU-nivå i syfte att diskutera förbättringar av momssystemet i detta avseende.

Ett förändrat uppbördssystem kan underlätta för både näringsidkare och skatteförvaltning. Detta bör också öka skatteintäkterna och minska momsbedrägerierna. De förslag som kommissionen lyfter fram kräver dock analys och en del bearbetning. Förändringar i uppbörden får därför anses ligga längre fram i tiden än övriga förslag i grönboken. Regeringen kommer dock givetvis att stödja arbetet med en effektivare uppbörd. Det är en viktig fråga.

Avslutningsvis vill jag säga att vi är positiva till kommissionens ansats till översyn av momsen. Det är många frågor som tas upp. Och jag ser fram emot en givande diskussion under de kommande åren för att hitta lösningar både på kort och på lång sikt.

Christina Olsson, Skatteverket: Jag tänker ta upp några av de synpunkter som Skatteverket har lämnat i sitt remissvar över grönboken.

Det som Skatteverket främst har haft synpunkter på är möjligheterna att minska den administrativa bördan och förenkla kontrollen av mervärdesskatten. Jag kan inledningsvis säga att Skatteverket är mycket positivt till att man genomför åtgärder för att göra systemet enklare och mer effektivt och att vi välkomnar en bredare översyn av mervärdesskatten.

En fråga som väckts är hur man ska hantera gränsöverskridande transaktioner och vilken beskattningsprincip som ska tillämpas, ursprungsprincipen eller destinationsprincipen. De senaste åren har det varit en strävan mer åt att beskatta enligt destinationsprincipen. Även försäljningar till privatpersoner ska i viss utsträckning beskattas enligt destinationsprincipen. Av den anledningen ser vi det inte som särskilt genomförbart eller rele-

vant att gå tillbaka till en ursprungsprincip, utan vi anser att det är bättre att fortsätta att utarbeta ett system för destinationsprincipen, som kanske bättre kan svara mot möjligheter till förenklingar och kontroll.

Om man skulle övergå till en ursprungsprincip är det inte säkert att det skulle bli enklare för företagen eller för myndigheterna att administrera. Det är inte heller säkert att det skulle vara enklare att kontrollera. Därför förespråkar vi en fortsatt tillämpning av destinationsprincipen. Det har också fördelen att skatteintäkterna direkt hamnar i konsumtionslandet så att man inte behöver en överföring i form av ett clearingsystem från ett ursprungsland. Men systemet kan säkert förbättras.

Inom ramen för destinationsprincipen kan det vara intressant att utreda vidare att till exempel ha en generell omvänd skattskyldighet eller en beskattning av transaktioner från säljarens sida, även när det gäller gränsöverskridande transaktioner inom EU, och att man då tar ut destinationslandets mervärdesskatt i fakturorna. Men det förutsätter i så fall ett väl fungerande system med en enda kontaktpunkt.

När det gäller de frågor som har ställts angående mervärdesskattens neutralitet anser vi att en betydande förenkling av systemet skulle uppnås om de undantag från skatteplikt som finns görs så få som möjligt och om de undantag som kvarstår efter en översyn förtydligas. Och det gäller inte enbart de undantag som är särskilt angivna i direktiven, såsom vård och omsorg med mera, utan även undantag i form av verksamheter som faller utanför mervärdesskattens tillämpningsområde, såsom offentliga organ och holdingbolag.

Alla undantag, oavsett form, skapar gränsdragningsproblem och risk för olika tillämpning i medlemsländerna.

Skatteverket har i sitt yttrande haft synpunkter på vilka undantag som skulle kunna slopas. Vi anser att man helt bör kunna slopa de undantag som avser verksamhet av allmänintresse – vård, skola omsorg med mera - och även undantagen för idrott och kultur. Det är alltid vanskligt att ge bidrag i form av mervärdesskatt, därför att det komplicerar systemet för mervärdesskattens tillämpning.

Vi anser också att de undantag som ska kvarstå bör vara gemensamma för alla medlemsländer, vilket borde underlätta. Dels borde det ge större förutsättningar för alla medlemsländer att tillämpa dem på ett enhetligt sätt, dels skulle det underlätta även för företagen om alla länder har samma typ av undantag.

Något som skulle vara en fördel med att minimera antalet undantag är att man även skulle göra det mycket enklare att tillämpa avdragsrätten för ingående skatt. Färre företag skulle behöva fördela sin ingående skatt mellan skattepliktiga och icke skattepliktiga transaktioner. Det skulle också vara stora fördelar i de fall som man tillhandahåller ett paket av varor eller tjänster. Om man har samma skattesatser skulle det inte spela någon

roll om man behöver göra en uppdelning av de olika tillhandahållandena eller om det är den så kallade huvudsaklighetsprincipen man ska tillämpa, så även det skulle förenkla för många företag.

När det gäller behovet av harmonisering är Skatteverket för att en reglering av de centrala delarna i mervärdesskattens regelsystem sker genom en förordning i stället för direktiv. Det skulle enligt vår uppfattning ge större möjligheter till en enhetlig tillämpning i de olika medlemsländerna. Man skulle direkt kunna jämföra språkversioner av förordningen och därmed kunna förutse vilka regler som finns i ett annat EU-land, vilket skulle förenkla både för företagen och för Skatteverket.

Även om man har regler i en rådsförordning lär det uppkomma problem med tolkningsfrågor. Ett sätt att skapa enhetlighet där skulle kunna vara att Mervärdesskattekommitténs enhetligt beslutade riktlinjer görs bindande för medlemsländerna. Det kan ändå uppkomma dubbelbeskattningssituationer. Det vi saknar inom EU är någon form av konfliktlösningsmekanism så att man kan lösa sådana situationer i det enskilda fallet om de skulle uppstå.

En annan förenkling som skulle kunna medföra en ökad harmonisering är om möjligheten till reducerade skattesatser slopades. Varje medlemsstat skulle därmed tillämpa bara en enda skattesats, men det skulle fortfarande vara fritt för varje medlemsstat att själva bestämma nivån på denna inom ramarna för det som direktivet medger. Även det här skulle skapa förbättringar när det gäller tillämpningen av den så kallade huvudsaklighets- och delningsprincipen, därför att färre företag skulle behöva fundera i de banorna när de tillhandahåller ett paket av varor eller tjänster som tidigare har beskattats med olika skattesatser. Om möjligheten till reducerade skattesatser ska vara kvar är det en fördel om alla medlemsländer har samma område för reducerade skattesatser eller att det upprättas en kortare lista på valfria reducerade skattesatser för medlemsländerna.

I grönboken tas också upp frågor om minskning av administrativa bördor. Skatteverket skulle vara mycket positivt om man upprättade en gemensam EU-deklaration. Det skulle skapa möjligheter att koppla bokförings- och redovisningssystem till de olika standardiserade rutorna i deklarationsblanketten.

När det gäller en enda kontaktpunkt är det redan beslutat om ett mindre omfattande system, det så kallade mini one stop shop, som ska träda i kraft den 1 januari 2015 och som gäller vissa typer av tjänster. Skatteverket anser att det bör ske ett fortsatt arbete för att utöka systemet i enlighet med de intentioner som kommissionen hade när de ursprungligen lade fram förslaget. Det är fortfarande, som vi ser det, en relevant förenklingsåtgärd.

Systemet med en enda kontaktpunkt bör enligt vår uppfattning utformas så att all utgående och ingående skatt dras av via samma kontaktpunkt. Företagen ska alltså inte behöva söka återbetalningar i systemet för återbetalning till icke etablerade företag för ingående moms som de har betalat i

konsumtionslandet och som avser omsättning som redovisas via en enda kontaktpunkt. Vi ser det också som väldigt viktigt att systemet omfattar all redovisningsskyldighet som ett företag har i ett visst medlemsland, så att företag inte särskilt behöver registrera sig nationellt för vissa transaktioner.

Grönboken tar också upp några former av förändrade uppbördssystem. Det är fyra modeller som presenteras. Även Skatteverket anser att det är någonting som ligger i framtiden men är ändå intresserat av att man tittar vidare på de här modellerna. Som vi förstår det finns det en möjlighet att kombinera modellerna. De är inte heltäckande, utan man skulle kunna införa flera modeller samtidigt.

I grönboken har man pekat på vissa tillkortakommanden av modellerna så här långt. Man har bland annat i någon modell inte kunnat lösa kontant- och kreditkortsbetalningar. Men vi är ändå positiva till att man tittar vidare på modellerna. Det alternativ som vi ser som mest realistiskt att införa på kortare sikt är ett certifieringsförfarande för företagen.

Slutligen finns det även ett förslag om att införa ett frivilligt system där kunden skulle betala in mervärdesskatten till staten i stället för att betala den direkt till säljaren, och det systemet skulle vara frivilligt. Det här är något som Skatteverket inte tror är så lämpligt att utreda vidare. Det är tveksamt om ett sådant system är genomförbart. De frågor som direkt uppkommer är: Hur ska säljaren veta vad köparen har tänkt göra, och på vilket sätt ska skattemyndigheterna i så fall vara med i processen och underätta säljaren om detta? Det är många oklarheter, så vi anser inte att det bör utredas vidare.

Däremot skulle det vara intressant att titta på ett system med en obligatorisk omvänd betalningsskyldighet, det vill säga att säljaren betalar in mervärdesskatten. Ett sådant system skulle ha stora likheter med en av de uppbördsmodeller som man har presenterat, som man kallar split payment. Det skulle vi kunna se som ett alternativ till en omvänd skattskyldighet, som man har diskuterat. Det har fördelen att systemet med mervärdesskatt behålls på det sätt som det har varit tidigare, det vill säga att säljaren tar ut moms i fakturan och att skatten uppbärs i varje led, men med den skillnaden att det är köparen som betalar in skatten till staten. Om det är möjligt att lösa eller inte är en fråga för framtiden, men vi tycker i alla fall att det är en intressant vinkling.

Anna Sandberg Nilsson, Svenskt Näringsliv: Tack så mycket, herr ordförande, för möjligheten att prata moms vid det här seminariet! Jag tycker att det är väldigt, väldigt viktigt att vi tillsammans identifierar problem och möjligheter och att vi ser till att svenska intressen får plats i den viktiga grönboken. Men också helheten är viktig, att vi ser vad som händer i de andra medlemsstaterna, för det påverkar faktiskt våra företag.

Jag vill backa lite och återgå till vad det här är för typ av skatt. Det är faktiskt en skatt som inte är en företagsskatt. Det är en konsumtionskatt som ska bäras av oss konsumenter, men det är företagen som gör jobbet. Det är väldigt viktigt att vi erkänner det jobb som våra företag gör för att

uppbära den här skatten. Det är också en transaktionsskatt. Till skillnad från inkomstskatten, där vi tittar på ett resultat och lägger på skatt på resultatet, ska vi här titta på varje transaktion. Den komplexa skatten, som den då har utvecklats till, måste bli rätt i varje transaktion, i varje faktura, varje dag.

Det är lätt att tro att dagens IT-system automatiskt löser de här problemen, men det gör de inte, utan varje företag måste identifiera vilka transaktioner man har och se till att det blir rätt beskattning i varje transaktion och varje faktura. En viktig bas som jag tycker att vi måste ha med oss i alla de olika förslagen och idéerna som finns i grönboken är att det är en skatt som ska landa på oss konsumenter men att det är företagen som gör jobbet.

Vi stöder att det behövs en total översyn. Reglerna är otroligt komplexa. Under 40–50 år har man lappat och lagat moms-systemet. Det är otroligt komplext för företagen att hantera och även för skatteverk och domstolar. Det är en stor administrativ börda och stora kostnader, och det är stora risker för våra företag. Tänk på alla små företag som är ute på en internationell marknad och ska hantera den här komplexa skatten. Och det medför stora IT-kostnader. Det är någonting som man kanske glömmer bort att prata om. Men fler har ju vittnat om att det behövs förenklingar och att vi måste minska den administrativa bördan. Också grönboken med sina 33 frågor bekräftar verkligen komplexiteten. Vi stöder verkligen en total översyn.

Vad gäller EU-handeln och den gränsöverskridande handeln, något som våra medlemmar, våra företag har väldigt mycket av – vi är ett litet land som agerar på en internationell marknad – berättar våra företag om de komplexa reglerna som även gäller EU-handel. De företag som är medvetna om alla komplexa momsregler ser risken för lokala momsregistreringar. Vad innebär då en momsregistrering i ett annat land? Jo, det innebär att man måste kunna deklarerar i en momsdeklaration i det andra landet. Det kan vara så att man måste rapportera andra momstransaktioner i de olika rapporterna som finns och som uppkommit med anledning av de bedrägerier som har förekommit. Man måste kunna debitera landets moms i sin faktura och ta upp momsregistreringsnumret som man har i det landet. Det innebär alltså en enorm påfrestning på det svenska företagets IT-system att hantera en utländsk momsregistrering.

Med anledning av att momsen är århundradets träfftavla för bedrägerier har det successivt lagts på fler och fler pålagor kring rapporteringen för att man ska hitta bedragarna. Den omfattande rapporteringen och omfattande kontrollen av både köparens och säljares momsregistreringsnummer görs för att man ska bevisa att transporter har skett ut ur ett land. Det här motverkar EU-handeln. Det är otroligt viktigt att ha det med oss. Meningen med den inre marknaden är ju att vi ska få utökad handel, och här har vi momsregler som faktiskt motverkar EU-handel.

Vi har företag som berättar om att de inte kan lägga lagret nära marknaden, nära sina kunder, för det triggas en momsregistrering. De kan inte tillåta att deras kunder eller leverantörer använder vissa leveransvillkor, för det kan också innebära en lokal momsregistrering, så momsen påverkar transportsätt och transportvägar. Vi har till och med företag som undviker samtransporter, därför att man då inte får dokument som visar på att det har skett en utförelse av en vara från ett visst land. Det innebär att momsen blir en miljöbov.

Vi har företag som vittnar om att de struntar i EU-handeln. I stället kör de transporter runt EU och tar in det som import, vilket ger enorma transportkostnader och miljöpåverkan på grund av momsreglerna. Det här måste vi identifiera och se till att vi med de nya reglerna blir av med den typen av problem. Vi kan inte ha en skatt som blir en miljöbov.

Uppbördssystemen är en väldigt stor del i grönboken. Jag tror att det är 300 sidor med förslag på nya sätt att ta in momsutbörderna. Återigen: Det här är alltså en skatt som ska landa på oss konsumenter. Det är inte en företagsskatt, men det är företagen som gör jobbet.

Förslagen bygger på rapporten om ett momsgap. Man säger att ungefär 12 % av momsutbörderna inom EU inte kommer in. Det finns länder som är bättre och det finns länder som är sämre på att få in momsen. Men något som är viktigt att tänka på är att momsgapet inte bara innehåller bedrägerier. Det innehåller även svarthandel, insolvens och brister i systemet.

De förslag som föreslås i grönboken tycker vi är helt fel väg att gå. Dels finns förslaget om en split-payment-modell, att företagen betalar ett nettobelopp till sin leverantör och momsbeloppet till ett låst konto. Det skulle innebära att våra företag skulle få göra jobbet avseende momsen men inte skulle ha förtroendet att hantera pengarna. Dels ser vi bara en utökad börda med de nya förslagen i grönboken. Vi tror inte heller att det innebär att vi kommer åt bedragarna. Vad säger att de skulle acceptera en split-payment-modell? Jag ser risken för att det skulle uppkomma parallella ekonomier, där man helt enkelt inte är med i det nya uppbyggda systemet om man har avsikter att bedra systemet. Det känns som att förslagen om uppbyggda systemen inte är tillräckligt analyserade och att i stället för att handjaga ogräset besprutar man hela debatten. Det är inte den typen av ökad administrativ börda som våra företag behöver.

Vi tror att man måste titta på de bästa exemplen. Om man nu ska tro på rapporten om momsgapet finns det ett antal länder som har en effektiv momsutbörd. Plocka de bästa exemplen på effektiv momsutbörd, och börja där! Det kan vi göra redan i dag för att få en bättre utbörd av momsen och se vem som gör det här bäst. Harmonisera regelverket, regel-förenkla och utöka samarbetet mellan skatteverk, tullverk och polis i alla medlemsländerna – handjaga ogräset!

När det gäller översynen av samtliga undantag är det flera här som har varit inne på undantagen. Det är viktigt att vi analyserar hur världen ser ut i dag. Att världen har förändrats vet vi. Är de undantag som vi har i moms-direktivet och i vår svenska momslag nödvändiga i dag?

Vi har exempel på momsfria betalningar i de traditionella banksystemen. Vi ser i dag en konflikt när det gäller nya komplexa transaktioner via till exempel mobiltelefoner och Internet. Där ingår ett betalningsmoment och branscher som absolut inte vill vara momsfria beroende på att de då hamnar i en momsfri värld utan avdragsrätt för ingående moms på sina kostnader, och det påverkar investeringar i IT-system och så vidare. Så redan i dag har vi en konflikt avseende till exempel betalningar mellan traditionella system och nya lösningar. Att det inte är en avdragsrätt för momsfria företag innebär en momsinsläsning. Där har vi även allt fler privata aktörer inom välfärdssektorn, till exempel barnomsorg.

Det som är bra i grönboken och som vi ska ha med oss är kommunkontosystemet som vi har i dag och som är unikt för Sverige. Det är bra på så sätt att det verkligen gör att det blir en outsourcing från våra kommuner och landsting, att kommunerna och landstingen blir mer benägna att lägga ut den här typen av tjänster på privata företag. Det blir inte en momseffekt att kommunerna gör det själva. Men det har också brister som måste lösas, och det är att det inte blir någon utläggning i sin tur från våra medlemmar, för vi har momsfria medlemmar som inte har avdragsrätt för den ingående momsen. Då medför den momsfria verksamheten att reglerna blir komplexa. Det påverkar också företag som inte har avdragsrätt för ingående moms på det sättet att de tvekar inför investeringar och inför outsourcing, som jag pratade om tidigare, alltså utläggning av sin verksamhet, och det påverkar tillgången på lokaler. Vi har medlemmar som vittnar om att de försöker hitta lokaler för dagis, men fastighetsägarna släpper inte in dem, för uthyrning av lokaler är momsfrött med möjlighet till frivillig skattskyldighet om man har en momspliktig hyresgäst eller kommun eller landsting som verkar i lokalen. Men till exempel ett privat dagis släpps inte in i systemet. Vi har alltså i dag svårt att hitta lokaler till barnomsorg driven i privat regi, och det är momsreglerna som är orsaken till det. Det behövs alltså en översyn. Där ska vi titta på vad vi har som är fungerande och bra i dag och hur systemet kan bli bättre i framtiden.

Avslutningsvis: Vi ska inte vänta på ett EU-beslut. Grönboken kommer så klart att ta mycket energi ifrån oss, och vi kommer att titta på framtiden, men vi kan förenkla redan i dag inom befintligt EU-regelverk. Det finns en mängd olika förslag, både vad gäller hyresmoms, importmoms, bidragshantering och redovisning av moms. Så vi ska inte glömma bort att ta tillfället i akt att förenkla redan inom befintligt regelverk.

Annika Fritsch, Företagarna: Tack för att jag har fått komma hit! Jag tycker att det är jättebra att skatteutskottet så här tidigt tar tag i frågorna om grönboken, för det är väldigt viktigt att vi kan visa hur det här slår för de svenska företagen och också vad vi behöver se till att få bort som andra medlemsländer använder men inte vi i Sverige.

Jag kommer att fokusera ganska mycket på den administrativa bördan, eftersom jag, förutom att jag jobbar på Företagarna, ingår i kommissionens högnivågrupp mot administrativa bördor. Jag kommer givetvis också att fokusera på de små företagen.

Momsen ställer väldigt höga krav på alla företag, men då ska vi veta att de små företagen är i absolut majoritet. De små företagen måste hantera varenda faktura på rätt sätt och både som köpare och säljare, för självklart har säljaren ett ansvar för att göra rätt när fakturan ställs ut, men som köpare får jag inte avdrag om säljaren har gjort fel. Det är alltså lika viktigt i båda leden. Där är även frågan om olika skattesatser och omvänd skattskyldighet en extra komplexitet. Det drabbar förstås alla företag, men det drabbar kanske de små företagen hårdare eftersom de inte har möjlighet att skaffa sig expertkunskaper genom att hyra in konsulter. Då är det viktigt att det finns enhetliga regler och att man kan komma ut på den inre marknaden utan alltför stora svårigheter, annars hämmar det verksamhet på den inre marknaden. Som det är i dag blir extra krav på rapportering när man går utanför det egna landet en extra svårighet. Förutom en språkbarriär är det nya regelverk för allting och även nya definitioner, nya tolkningar och nya rapporteringskrav som kan tillkomma.

Jag pratar väldigt mycket om de små företagen. I Sverige är 99 % av alla företag små i betydelsen att de har färre än 50 anställda. Men det är ingen enhetlig massa. Det är ju en jättestor skillnad mellan en soloföretagare, en enskild firma utan anställda, ett bolag som har några få anställda eller ett bolag eller en koncern som har 49 anställda. De ställs inför helt olika typer av problem och har helt olika förmåga att hantera problemen. Och på EU-nivå har vi nästan en tendens att klumpa ihop små företag och medelstora företag med upp till 250 anställda. De är inga enhetliga massor. I och med att de representerar hela 99 % av alla företag är det viktigt att vi ser på hur olika delar av det här slår i olika företagssegment. Därför efterlyser vi mer konsekvensanalyser. Det görs sällan på momsområdet på EU-nivå, och det görs ännu mer sällan i Sverige eftersom det handlar om implementering av direktiv.

Vi har talat om undantag. Det finns olika typer av undantag. Det finns undantag för speciella varor och tjänster. Sedan finns det en tendens att man vill göra småföretagsundantag och ställa småföretagen utanför regelsystemet. Det tycker inte vi är en bra lösning. Momsen fastnar då som en kostnad för företagen. Det går inte att föra den vidare. Ett nystartat företag har oftast en ingående moms, alltså ett momsavdrag, som är större än det

som man ska leverera till staten. Vi tycker därför att det är angeläget att man utreder och tittar på möjligheten till en frivillig schablonbeskattning i stället för undantag för småföretag.

Men man kan göra stora saker redan i dag. Man kan göra kontantredovisningen mer vidsträckt än den är för närvarande. Som det är nu kan man i Sverige kontantredovisa, det vill säga redovisa momsen när man har fått betalt för fakturan, upp till 3 miljoner i omsättning. Det finns möjlighet att gå vidare där. Det tycker vi vore bra.

Den möjlighet som finns nu i Sverige gäller bara under löpande år, vilket betyder att företagen måste byta princip i samband med årsbokslutet och då redovisa fakturerad försäljning i stället för den försäljning som man har fått betalt för. Det är olyckligt att man byter princip i samband med ett bokslut. Det är alltså två gånger om året man får en extra svårighet, dels inför bokslutet, dels i början av nästa år.

Vi vill också se teknikneutrala lösningar. Vi vill inte ha ett e-tvång, utan vi vill gärna ha morötter som visar varför det är bra att använda elektroniska lösningar för rapportering och deklARATIONER, men det ska inte vara något tvång.

De nya uppbördsmodellerna har många talat om i förslagen. Jag ska kortfattat säga att vi tycker att de har brister när det gäller utformningen för småföretag. De kräver ganska stora investeringar som inte passar för små företag. De minskar i många stycken inte regelbördan för företagen. De är inte teknikneutrala utan förutsätter att man har en e-fakturerings, alltså en elektronisk fakturerings, lösning. Det innebär säkerhetsrisker. Jag kan inte heller se att det skulle hindra momsbedrägerierna.

När det gäller vad som är problem i dag kan vi titta på vad som gäller när det kommer stora förändringar på till exempel momsområdet. Vi fick förra året förändrade regler om omsättningsland för tjänster. Det är en gigantisk förändring. Beslutet om detta togs i riksdagen så sent som några veckor innan det skulle genomföras och börja användas av både företag och myndigheter. Det är givetvis inte bra. Det innebär ingen möjlighet för företagen att anpassa sig till den stora nyhet som gäller.

Det kan också vara systemändringar som också kom med återbetalning av utländsk moms. Där krävs det att man i förhand tittar på om länderna har kommit tillräckligt långt för att vi ska kunna genomföra direktivändringar under den tid som är planerad. Vi vill alltså se en tidsfrist mellan i första hand riksdagsbeslut och ikraftträdande. Och när det gäller stora förändringar behövs en avstämning mellan medlemsländerna. Är man på rätt väg? Hinner man med? Annars ska det inte drivas på.

Vi har problemen med de olika momssatserna. Varenda liten tobaksaffär tvingas alltså hantera tre olika momssatser. Detta är inte någonting som är enkelt för dem att göra. Man måste separera ut varje försäljning. Vilken momssats ska tillämpas på de olika sakerna? Lika illa är det i turistföretagen. Beroende på vad man gör och hur man gör det kan det hamna i olika momssatser.

Denna indelning i varor och tjänster och olika skatteklasser är inte alltid logisk. Det är någonting som man definitivt bör se över. Vi ska nämligen inte glömma att det är företagen som gör en väldigt tung insats som obetalda uppbördsmän åt staten i fråga om moms. Och behovet av förenklingar för företagen är i det närmaste obegränsat. Därför välkomnar jag en fortsatt dialog både i Sverige och på EU-nivå om hur vi ska gå vidare med det fortsatta momssystemet.

Ordföranden: Vi tackar Annika Fritsch och går vidare till Jeanette Fored från Sveriges Kommuner och Landsting.

Jeanette Fored: Även Sveriges Kommuner och Landsting tackar för denna möjlighet att få framföra synpunkter på kommissionens förslag och idéer i grönboken.

Vill vi ha moms på vård, skola och omsorg? Moms på vård, skola och omsorg får stora konsekvenser. I dag undantar vi skattefinansierad vård, skola och omsorg från momsplikt. Det är verksamheter i det allmännas intresse. För vem eller vilka får moms på vård och skola konsekvenser?

Kommissionen ser som ett önskvärt framtida mervärdesskattesystem i syfte att maximera inkomsterna ett brett system med en enda skattesats. Om vi tar bort undantagen från skatteplikt breddar vi basen. För vem eller vilka får moms på allt konsekvenser?

Från skatt på arbete till moms påverkar en av de viktigaste grundbul-tarna i det kommunala självstyret, nämligen beskattningsrätten. Kommissionen anger att finansieringen av välfärden i lägre utsträckning måste baseras på skatt på arbete och sparande, vilket är ett argument för en övergång till indirekt beskattning, det vill säga till moms.

I grönboken finns det 33 frågor att besvara avseende 16 olika områden. Men frågan om synpunkter på en förskjutning från direkt skatt på arbete till indirekt skatt, moms på allt, ställs inte. En förskjutning från direkt till indirekt beskattning påverkar förhållandet mellan staten och kommuner och landsting. Den kommunala beskattningsrätten påverkas. Det kommunala självstyret påverkas.

För att klara finansieringen av välfärden är kommunalt handlingsutrymme nödvändigt. Kommuner och landsting måste själva råda över inkomstkällorna.

Från skatt på arbete till moms på allt påverkar hela skattesystemet. Vilka andra skatter kan sänkas om vi inför moms på allt? Av all skatt på arbete utgör kommunal skatt nio tiondelar och statlig skatt en tiondel. Förändringar av hela skattesystemet kräver och förutsätter analyser, diskussioner och samverkan.

Den pågående öppna konsultationen stänger den 31 maj. Kommissionen avser att i januari 2012 i ett meddelande ange prioriterade områden för vidare åtgärder på EU-nivå. Är det möjligt? Hinner vi?

Vi har hört att det i denna grönbok är 16 olika områden och 33 frågor som spänner över flera fält. Sveriges Kommuner och Landsting har i vårt yttrande till Finansdepartementet svarat på frågorna i grönboken som avser

mervärdesskattesystemets tillämpningsområde och undantagen från skatteplikt. Det är för vår sektor och för medborgarna särskilt betydelsefulla områden.

Kommissionen frågar om vi anser att nuvarande regler är skatteneutrala och godtagbara. När offentliga myndigheter säljer varor och tjänster omfattas de av samma mervärdesskatterättsliga regelverk som företag när de säljer varor och tjänster. Offentliga myndigheters eventuella avgifter för myndighetsutövning omfattas inte.

I arbetsdokumentet till grönboken anges att konkurrensen snedvrids eftersom en aktivitet kan bli föremål för beskattning om den utförs av ett privat subjekt men inte om samma aktivitet utförs av ett offentligt subjekt. Det är inte korrekt.

I arbetsdokumentet till grönboken anges också att offentliga myndigheters status av icke beskattningsbar person samt de existerande undantagen från skatteplikt medför att valet att utföra verksamhet i egen regi gynnas framför valet att upphandla.

Det svenska kommunkontosystemet har skapat neutralitet i detta val. Kommunkontosystemet, eller numera en rätt till momsersättning, gör att kommunen anlitar Bygg AB för att bygga den nya skolan. Det gör att kommunen anlitar Reparera HB för att renovera kommunhuset. Och landstinget anlitar Städ AB för att städa regionsjukhuset.

Kommuners och landstings rätt till momsersättning medför att den externa upphandlingen ökar och att fler privata företag anlitas. Det privata företaget debiterar moms på sina varor och tjänster, och momsintäkterna ökar. När momsintäkterna ökar i Sverige innebär det att även EU kan tillgodoräkna sig större resurser. Medlemsländernas avgift till EU baseras och beräknas på momsbasen.

Kommissionen har också uppdragit åt Copenhagen Economics att utföra en studie i syfte att identifiera och analysera tillämpnings- och konkurrensproblem med nuvarande momsregler i den offentliga sektorn. Rapporten som sägs vara på 800 sidor är försenad. På vilket underlag baseras slutsatser och förslag i denna rapport? Den offentliga konsultationen stänger den 31 maj. Vad innehåller den rapporten? Vi har inte sett rapporten.

För vem eller vilka får moms på vård, skola och omsorg konsekvenser? För vem eller vilka får moms på kultur och lokaler konsekvenser? För vem eller vilka får moms på läkemedel konsekvenser? Moms på allt, vad innebär det? Moms på allt innebär förenklingar av regelverket. Det innebär att gränsdragningsproblemen försvinner. Att förenkla regler är en sak. Att förändra skattesystemet är en helt annan sak.

Vi anser att undantag ska behållas därför att moms på vård och äldreomsorg innebär att patient- och omsorgsavgifter ökar, att verksamheten minskar eller att det blir ett behov av högre skatt på arbete. Moms på barnomsorg innebär att förskoleavgifterna ökar eller att verksamheten minskar eller att det blir ett högre inkomstskatteuttag av medborgare. Moms på

lokaler får konsekvenser bland annat för den ideella sektorn. Och moms på läkemedel innebär att moms ska utgå även på läkemedelsförmånsersättningen.

Vilka blir de sammantagna effekterna och konsekvenserna om basen för mervärdesskatten breddas till att omfatta alla varor och tjänster? Vi anser att effekterna och konsekvenserna för patienter, omsorgstagare, skattebetalare, staten, kommuner, landsting, vårdbolag och EU måste analyseras, diskuteras och tydliggöras. I grönboken finns inget svar.

Ordföranden: Vi tackar Jeanette Fored.

Nu är det dags för det sista föredraget i den inledande diskussionen, och det är professor Björn Westberg från Internationella Handelshögskolan i Jönköping som ska hålla det.

Björn Westberg: Jag kan gå direkt till ett antal kriterier som egentligen är självklarheter, eller borde vara självklarheter, när vi tittar på hur det fungerar inom en gemensam marknad. Jag har understrukit och markerat att det är *en* marknad. Men läser vi mervärdesskattedirektivet ges en annan bild.

Det finns alltför stora brister när det gäller enhetlighet, när det gäller enkelhet och så vidare. Det är inte alltigenom *en* marknad som vi ser framför oss trots att den gemensamma marknaden och den inre marknaden ska gälla. Det ska vara neutralitet mellan företag i olika länder. Det ska vara neutralitet mellan företag i olika branscher. Det ska vara neutralitet mellan stora och små företag. Behöver jag sätta ut frågetecknen?

Rätten att dra av den ingående momsen, den ingående skatten, den som företagen betalar, har gång på gång markerats som en grundläggande neutralitetsprincip. Mervärdesskatt ska inte belasta näringslivet.

Enkelhet markeras. Man kan ta det lite triviala men väldigt viktiga exempel som Skatteverket nämner, nämligen 27 olika deklarationsblanketter. Tro det om ni vill. Men det är sanningen. Det är sådant som det vore relativt enkelt att göra enhetligt. Det finns mycket mer än så i mycket vidare dimensioner. Det är svårt att säga annat än att det kanske inte går att göra det mycket krångligare. Förhoppningsvis ska diskussionen om grönboken kunna leda till att en hel del av dessa krångligheter och besvärligheter försvinner.

Men det är inte bara fråga om enkelhet och att ta bort en börda, och det är en börda såväl på företag som på skatteförvaltning. Det återspeglas hela tiden. Dessa komplikationer på företagssidan har en återspeglning när det gäller skatterna och den skattemässiga kontrollen. Vi har också en återspeglning på företagets likviditet. I stället för att ha ett neutralt system ska företagen i många lägen förskotta pengar.

Sist men inte minst är det tal om att säkra skatteintäkterna. Det är likaså hela vitsen att det ska vara en smidig form för uppbörd till staten. Jag vill inte säga att det läcker som ett såll. Det gör det verkligen inte. Men visst finns det rännilar. Det finns betydande rännilar i samband med skatteundanhållande i samband med olika principer i olika medlemsstater.

En röd tråd i min analys och diskussion är följande: Gör lösningarna enhetliga. Slopa undantag så långt det över huvud taget är möjligt.

Ett sätt som har nämnts kan vara att vi i stället för nuvarande direktiv kompletterat av tillämpningsförfordningar – det är lite av uppochnedvända världen – kanske borde ha en förordning som låser fast de grundläggande principerna så att de i varje fall blir enhetligt tillämpade inom unionen.

Den gamla frågan kommer upp: Var ska beskattningen äga rum? Ska den ske i den stat där varan säljs eller i den stat där varorna och tjänsterna landar och där de köps in? Det är naturligt att det från början var en diskussion om att man skulle behandla försäljning till Berlin på samma sätt som försäljning till Milano eller till Paris. Det var naturligt från början i den då mindre unionen att ha en form av ursprungslandsprincip, det vill säga att det inte skulle spela någon roll om det var en inhemsk försäljning eller en försäljning till andra länder.

Vi har så småningom kunnat konstatera att det för att förverkliga den inre marknaden blev nödvändigt för EU att säga att man inför en övergångsordning för att få en lösning. Det är nämligen omöjligt att ha en beskattning i ursprungslandet där varan eller tjänsten säljs. Det är en fullständig omöjlighet med den mängd olika skattesatser och andra nationella villkor som finns. Därför har man kommit fram till lösningar med så kallad omvänd skattskyldighet i destinationsmedlemsstaten, det vill säga att beskattningen sker i den medlemsstat dit varan kommer och där det företag finns som köper tjänster eller varor från andra medlemsstater. Det har stora fördelar i den meningen att man då är i den medlemsstat som egentligen ska ha dessa skatteintäkter eftersom det ska vara en skatt på konsumtionen, åtminstone på den förmodade konsumtion som detta kommer att leda till.

Det är alltså inte alldeles bakvänt, och i ett läge då vi ändå har en så splittrad bild att vi inte kan tala om *en* marknad ter det sig fullständigt naturligt.

Jag har satt en parentes runt ursprungsbeskattning enligt destinationsregler. Det är en skvader av sällan skådat slag. Det har också här i dag talats om frivilligt skatteåtagande över medlemsstatsgränsen. Det är en annan skvader som bara leder till ytterligare administration för företagen och till ytterligare kontrollproblem.

Jag tror att det i dag inte finns många andra vägar bort än att försöka hitta en beskattning i destinationsmedlemsstaten. Det har nackdelar om man inte skulle löpa linan ut och behandla försäljning inom och utom landet på exakt samma sätt. Det ska inte vara någon skillnad mellan att sälja till Malmö och till Köpenhamn.

Om vi för denna tanke vidare och är medvetna om att det är omöjligt med en ursprungslandsprincip, menar jag att det bara finns en väg, nämligen att ta steget till en omvänd skattskyldighet för all försäljning till företag och till i princip alla juridiska personer. Nackdelarna med ett sådant system är att detaljhandeln är den svaga länken, därför att det bety-

der att övriga led egentligen inte betalar någon skatt. Vid omvänd skattskyldighet är det alltså så att om en vara eller en tjänst kostar 100 000 kronor och momsens uppgår till 25 000 kronor ska det köpande företaget i Sverige redovisa 25 000 kronor som ska in till staten men har samtidigt, under förutsättning att företaget har full avdragsrätt, rätt att dra av 25 000 kronor. Det blir alltså en operation på papperet.

Jag bortser från småaktigheter som representationsnotor och annat. Men som princip är all moms avdragsgill. På det viset blir det inte heller några kassatransaktioner under resan fram. Det blir inga pengar som ska gå från det ena bordet till det andra. Det blir ett klart enhetligt system. Detaljhandelsledet är svagt. Men det gäller också i dag, även om den summa pengar som ska levereras in i sista ledet kommer att bli större om all inbetalning läggs i sista ledet av mervärdesbeskattningen.

Det har ibland invänts att det då inte blir något mervärdesskattesystem. Vad är ett mervärdesskattesystem annat än ett system att ha en skatt på konsumtion eller förmodad konsumtion? Det är detta det handlar om. Det är också fullt tydligt i OECD:s senaste rapport som kom i december 2010. Det har sin återspeglning av tidigare texter. Det intressanta är att det fortsatt är en skatt på konsumtionen.

Man har sagt att det är svårigheter att identifiera köparen. Men det gäller väl i dag också? Är det lättare att identifiera ett företag i Grekland än att identifiera ett företag i Täby? Om man har ett system över gränserna med omvänd skattskyldighet som bygger på att man verkligen vet att man säljer till ett företag, skulle det då vara besvärligare att ha ett sådant system inom landet än det är i gränsöverskridande tappning?

Till detta kommer en annan tanke. Om jag ska köpa en tågbiljett, boka ett hotellrum eller köpa en bok på nätet, vilken procedur ska jag genomlöpa? Jag ska uppge ett kononummer. Sedan ska jag få grönt ljus för att det finns täckning så att jag i förväg kan betala detta. Skulle det vara svårare att ha ett system med alla företag så att man gav grönt ljus? Om det här ges grönt ljus, har företaget rätt att sälja utan att ta ut mervärdesskatt.

Jag kan inte se att det skulle vara mer komplicerat än de rutiner Visa, Master Card och så vidare redan tillämpar. Jag tror att man har överdrivit denna svårighet.

Fördelarna är uppenbara. Man skulle slippa företagens förskottering av pengar. Man skulle kombinera betalningen med en avdragsrätt. Det skulle vara samma princip inom och utom landet. Och koppla då helst också på importen. Sverige skulle kunna göra det redan nu och ta bort ett antal befattningshavare i statens tjänst på Tullverket. Det är konsekvensen. Förenkla proceduren, lägg detta på Skatteverket och låt det gå in i den vanliga mervärdesskattedeklarationen under plus och minus. Då har man förenklat, och man har i dag tagit bort ett likviditetsflöde, ett kassaflöde, som är helt i onödan.

Några särskilda krav helt i linje med detta är följande:

Begränsa undantagen. Jag säger inte slopa undantagen. Det kan finnas motiverade sådana. Men begränsa dem så långt det rimligen går.

Slopa också undantaget för finansiella tjänster och försäkringstjänster. Detta undantag leder ju inte till mindre belastning. Det är inte så att låne-transaktioner, växlingstransaktioner, betalningstransaktioner eller vad det nu är blir billigare. Det är tvärtom. Det finns en dold mervärdesskatt som inte är avlyft och som ligger i de priser som dessa företag måste tillämpa. Man borde ta ett steg mycket snabbare.

Den svenska posten är ett absurt exempel där Sverige tillsammans med några länder gick i förväg och verkligen gjorde en marknadsmässig lösning. Sedan kom EU-kommissionen och sade: Ni införde skatteplikt för posttjänster. Självklart gjorde man det. Det var en helt naturligt åtgärd. Men eftersom man nu inte har ett sådant system diskuterar man om Sverige har rätt att momsbelägga dessa tjänster. Det är ett fullständigt absurt system när det gäller Posten, och det kan bara belysa denna situation.

Inför generell avdragsrätt. Låt den vara densamma i alla länder. Om den är densamma, kan man ta ett steg till konsekvent tillämpning av One Stop Shop i etableringsstaten. Jag skulle vilja se ett system där alla slags företag, alla svenska företag och alla företag som är etablerade i Sverige, håller kontakt med det svenska skatteverket när det gäller inhemsk skatt och när det gäller skatt ute i Europa, oberoende av om man har skatt att betala, om man har en betalningsskyldighet i det andra landet, eller om man har skatt att få tillbaka.

Jag menar inte att svenska staten skulle stå delcredere, med alla Greklandsutblickar åt sidan, utan det som jag talar om är en enhetlig administrativ portal där allt handläggs och där kontroll blir möjlig men där pengar får redovisas tillbaka, gärna till ett skattekonto, när det gäller sådan skatt som man har erlagt och ska ha tillbaka utifrån.

När det gäller enhetlighet: Jag har här nämnt om momsgrupper för hela EU. Det är egentligen barockt att vi får tillåta en gemensam mervärdesskat-teredovisning för en koncern men bara för de bolag som finns i Sverige, och ännu mer begränsat. Sverige har tyvärr varit ännu försiktigare i det avseendet.

Varför inte nu när vi får en annan lagstiftning inom EU se till att moms-grupperna blir EU-gemensamma?

Låt det här stå som en samlad bild av vad jag menar med gemensamma lösningar och enhetlighet.

Ordföranden: Tack så mycket, professor Björn Westberg! Ett tack riktas också till tidigare föredragshållare. Det är mycket intressanta 90 minuter som vi här haft.

För eventuellt nytillkomna tv-tittare kan jag berätta att tidigare föredragningar kan ses på riksdagens webbplats. Det här kommer också att tas upp stenografiskt. Så småningom finns också det att tillgå på riksdagens webbplats.

Vi tar 15 minuters paus för kaffe och återsamlas för frågor och vidare diskussion kl. 10.45.

Kaffepaus

Ordföranden: Välkomna tillbaka till denna offentliga utfrågning med anledning av EU-kommissionens grönbok om mervärdesskattens framtid.

Under förmiddagen har det kommit ett aktuellt besked med bäring på beredningen av just denna grönbok. Innan vi går in på frågor från utskottets ledamöter lämnas därför ordet till statssekreterare Hans Lindberg. Varsågod!

Statssekreterare Hans Lindberg: Tack så mycket! Jag talade tidigare om den ideella sektorn och betonade hur väldigt centralt vi tycker att den ideella sektorns arbete är samt att det är viktigt att behålla nuvarande momsregler.

I förrgår fick vi ett besked från kommissionen på det här temat. Jag vet inte om alla känner till historiken i frågan. Redan år 2008 inledde kommissionen ett fördragsbrottsförfarande mot Sverige eftersom kommissionen anser att den svenska moms lagen innehåller alltför generösa momsundantag för den ideella sektorn.

Mot bakgrund av den processen beslutade regeringen till sist, i januari i år, att ansöka om tillstånd för att införa en speciell omsättningsgräns enbart för den ideella sektorn när det gäller moms betalningar. Den här ansökan innebar att momspliktig omsättning på högst 1 miljon kronor per år skulle undantas.

I förrgår fick vi alltså besked från kommissionen om att de avslår vår ansökan. Jag kan säga att jag är förvånad och faktiskt också lite bestört över kommissionens ställningstagande.

Regeringen har sett en omsättningsgräns för den ideella sektorn som en möjlig lösning för att undvika att EU sätter stopp för de svenska reglerna om momsredovisning för den ideella sektorn. Kommissionen har nu alltså svarat att man inte accepterar Sveriges ansökan.

Vad händer då framöver? Ja, om kommissionen går vidare till EU-domstolen kommer vi då att få tillfälle att inför domstolen förklara vår syn. Regeringen kommer på alla sätt att arbeta för att direktivet ändras och förtydligas avseende det betydelsefulla jobb som utförs av den ideella sektorn.

Man ska ha klart för sig att vi inte är ensamma i Europa om det här. Finland, Danmark och några andra EU-länder har också fått klagomål från kommissionen om regler som rör just ideella föreningar. Självklart kommer vi att ha en dialog med de länderna. Vi kommer också att ta upp frågan med kommissionen, bland annat i samband med arbetet med grönboken.

I Sverige har vi traditionen att genom ideellt engagemang bereda varandra plats i samhällslivet, i idrotten och i kulturen. Den ideella sektorn har på så sätt en viktig och unik roll i samhället. Som vi ser det ska den ideella sektorn värnas; de ekonomiska villkoren ska inte på något sätt försämrats.

Om utslaget i en process i EU-domstolen skulle gå emot Sveriges intressen kommer vi att titta på andra åtgärder som möjliggör ett fortsatt livskraftigt ideellt engagemang. En möjlighet är att överväga en generell omsättningsgräns som inbegriper alla företag. Detta är dock ett dyrt och trubbigt instrument för att hjälpa den ideella sektorn. Om utslaget går emot Sveriges intressen kommer vi att fördjupa samtalen med den ideella sektorn för att efterhöra vilka kompensationsåtgärder och regelförenklningar som behövs.

Vår utgångspunkt är att den ideella sektorn *inte* ska drabbas om momsreglerna på något sätt förändras.

Det här är en liten rapport om läget i frågan som alldeles nyligen förändrats.

Ordföranden: Tack så mycket för det, statssekreterare Hans Lindberg, Finansdepartementet, och tack för meddelandet och de kommentarer som kom fram i detta!

Det är förstås möjligt att återkomma till frågan under den frågestund för främst skatteutskottets ledamöter som nu tar vid.

Ordet går först till Lars Gustafsson (KD). Varsågod!

Lars Gustafsson (KD): Tack så mycket! Jag har en mer generell fråga som lite grann kan kopplas till det vi nyligen hört. Det gäller strävan efter en enhetlig momssats i hela EU.

Som jag ser saken finns det, med tanke på de olika ländernas bakgrund, ett visst problem, nämligen att det också skulle innebära att man måste ha mer likvärdiga nationella skattesatser i övriga delar i den nationella beskattningen. I annat fall bygger man in konkurrensnedvridande skatteklirar i systemet. Har man lägre skatter på vissa företagssektorer kommer man att konkurrera med nationella skatter trots en likvärdig momsskattesats. Jag ser det som ett visst bekymmer.

Förslaget verkar inte gå så långt, men det har varit eftersträvansvärt. Det finns ju länder med allt från 9–10-procentig moms till 25-procentig moms. Det är klart att det då är en väldig skillnad i uttaget, i vilken kostnad man får.

Hur ser man exempelvis från Svenskt Näringsliv på detta, möjligtvis också från EU-kommissionens sida?

Anna Sandberg Nilsson, Svenskt Näringsliv: Tack så mycket för frågan! Vi har svarat på frågan i remissen till Finansdepartementet. Där har vi uttryckt just att enhetliga skattesatser gör systemet enklare. Men vi ser

också fördelar med att i vissa sammanhang kunna påverka både konsumtion och sysselsättning med reducerade skattesatser. Det är det svar som vi lämnat.

Vi har medlemmar i olika organisationer. Vissa är för enhetlighet. Andra pekar tydligt på vinsten med att kunna laborera med reducerade skattesatser och den vägen få en påverkan på sysselsättningen.

Ordföranden: Frågan riktades också till kommissionen, så varsågod, Pierre Schellekens!

Pierre Schellekens, EU-kommissionen: Tack för frågan! Ur ett rent inre-marknadsperspektiv är en enhetlig skattesats självklart en enklare lösning; det är uppenbart. Som nämntes går grönboken inte så långt, utan vad vi här talar om är en översyn, ett samråd om systemen.

Som vi tidigare sagt ser vi naturligtvis gärna att vi får färre undantag och att vi får en bredare bas – vi kan senare komma tillbaka det. Diskussionen explicit om en gemensam, en enhetlig, skattesats ligger utanför ramen för grönboken.

Hans Olsson (S): Låt mig börja med att bli av med lite frustration. Sedan går det kanske lite lättare att prata. Och låt mig skicka frustrationen till EU-kommissionen när det gäller den ideella sektorn.

Jag har ganska länge varit med i politiken men har faktiskt aldrig upplevt en fråga där alla politiska partier varit så överens och där man stått skuldra mot skuldra som just denna. Det är därför en stor frustration att det ska vara så hopplöst att hitta en lösning på detta. Jag utgår från att kommissionens representant vidarebefordrar frustrationen dit den ska.

Min fråga gäller mervärdesskattessystemet. Jag kan inte låta bli att vara lite lockad av att först få veta och känna till lite mer om just detta med omvänt skattesystem, att man betalar skatt i destinationslandet och har samma system i Sverige. Verkligheten har på något vis gjort att vi hamnat där. Ursprungslandsprincipen var det från början, men sedan blev det destinationslandsprincipen – i princip omvänd skattskyldighet.

I Sverige har vi nyligen provat detta med byggbranschen. När man hör med byggbranschen är de väldigt nöjda. Det är klart att det är lite rörigt, bökigt och så. Men de är nöjda. Det hela har ökat skatteintäkterna med 700 miljoner, förhindrat skattefusk och så vidare – om jag förstått detta rätt.

Med omvänd betalningsskyldighet måste företagen komma undan väldigt mycket administration eftersom man handlar netto mellan företagen. Det är klart att skattefusket borde minska eftersom det blir färre ställen att fuska på – för att uttrycka det så; det är ju bara sista ledet.

Egentligen skulle min fråga ställas till oss alla. Sverige är ett välutvecklat land. Vi är välutbildade. Tekniskt har vi mycket bra information. Vi kan mycket. Vi har ett skatteverk i världsklass.

Kommissionen tycker också att det här är lite spännande. Det står att kommissionen kunde tänka sig ett pilotprojekt för att studera införandet av ett obligatoriskt allmänt system med omvänd skattskyldighet.

Är Sverige berett att göra det testet, och skulle vi klara det? Sverige har ju alltid legat i framkant när det gäller nya innovationer.

Ordföranden: När det gäller frustrationen känner man delvis samma sak som Hans Olsson. Jag vill bara skicka med påpekandet att det på ett effektivt sätt blir tillfälle att ta upp den frustrationen den 12 april när skatteutskottet gemensamt träffar skattekommissionär Šemeta.

Jag uppfattar att frågan allra mest riktas till Finansdepartementet och statssekreterare Hans Lindberg. Varsågod, Hans!

Statssekreterare Hans Lindberg: Som jag tidigare nämnt får man försöka hitta olika praktiska lösningar på kort sikt för att vidareutveckla systemet. Oavsett vilken lösning man väljer är det, tror jag, svårt att få enkla och entydiga system.

Jag tror att det är en komplex fråga som vi måste titta vidare på, men jag utesluter inga lösningar i nuläget. Vi får utreda detta vidare.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Är det någon ytterligare av panelisterna som vill kommentera Hans Olssons fråga? Anna Sandberg Nilsson, var så god!

Skatteexpert Anna Sandberg Nilsson, Svenskt Näringsliv: Frågan om omvänd redovisning är väldigt tilltalande; jag håller med dig om det. Vi har tittat på denna fråga dels inom Svenskt Näringsliv och dels inom Business Europe, som vi ingår i. Där har man bland annat fått frågan från kommissionen att titta på omvänd moms generellt inom Tyskland och Österrike, till exempel.

De problem vi såg från Business Europes sida var att alla företag som är på en internationell marknad måste förhålla sig till att vissa länder helt plötsligt ändrar regelverket så generellt. Det innebär extremt stora kostnader att bygga om alla system för att kunna hantera vissa länder. Det har alltså stöpt på så att det har blivit extremt komplicerat såväl för företag som för administration att hantera experimenten. I så fall är det alltså en allmän utrullning av omvänd beskattning, så att det blir enkelt inom hela EU. Det är dessa diskussioner som har förts.

Ordföranden: Tack för det! Vi har ytterligare två kommentarer på Hans Olssons fråga. Först ut är Pierre Schellekens och därefter professor Björn Westberg.

Representationschef Pierre Schellekens, EU-kommissionen: För det första kan jag bekräfta att all frustration vidarebefordras till Bryssel i denna fråga, som i andra frågor. Det är alltså klart att vi kommer att göra det. Vi har att se över och kontrollera tillämpning av befintlig lagstiftning, men frågan lyfts i grönboken för vidare diskussion och för att se hur detta ska utvecklas i framtiden.

Det stämmer att vi är intresserade av konceptet omvänd betalningsskyldighet. Det är ett av de alternativ som tas upp. Vi ser det som en möjlighet att minska skillnaden mellan det inhemska och det intraeurope-

iska. Det kan vara ett intressant alternativ som du säger utgår från destinationslandsprincipen, så det är definitivt ett av de alternativ vi kommer att först inhämta synpunkter på – naturligtvis inklusive fondering från Svenskt Näringsliv och så vidare – och sedan titta vidare på när vi ska lägga fram meddelandet i slutet av året.

Professor Björn Westberg, Internationella handelshögskolan: En avgörande punkt är hela tiden om vi kan ha en samlad lösning och slippa mängder av komplicerade undantag. Det är alla dessa undantag och särlösningar som ställer krav på företagen och öppnar upp för skatteundanhållande i stort format.

Vi kan ju gå tillbaka bara några år, i samband med att de svenska reglerna om byggnadsentreprenad infördes. Engelsmännen ville se till att ha ett motsvarande nationellt system för att undvika missing trader-affären, där det hela tiden fanns handel mellan medlemsstaterna som var utan momsuttag men sedan byggdes vidare med momsuttag i ett kommande led – som aldrig redovisades till staten.

Med detta vill jag bara ha sagt att det handlar om enhetlighet och att undvika en massa särlösningar. Jag är också övertygad om att man skulle kunna komma vidare i en seriös diskussion om en konsekvent omvänd beskattning, men det är inte okomplicerat att komma dit. Jag tycker mig dock också utläsa ur kommissionens yttrande att man i sig ser mycket positiva tecken i detta, men man vill inte gärna införa provlösningar som ändå skulle vara omgärdade av en mängd särregler under rätt lång tid.

Ordföranden: Tack så mycket för kommentaren! Vi går vidare på frågelistan. Jag ger ordet till ledamot Lena Asplund från Moderaterna.

Lena Asplund (M): Tack för det, herr ordförande! Jag vill tacka alla sju föreläsare för väldigt intressanta synpunkter som hjälper oss lite grann när vi ska hantera grönboken här i riksdagen. Jag vill också hålla med ordföranden om att vi när vi om ungefär två veckor träffar skattekommissionär Šemeta har ypperliga chanser att påverka honom, eftersom partierna i riksdagen är väldigt eniga i detta.

Jag vill även återgå lite grann till detta med uppbörd. Annika Fritsch sade ju, mycket riktigt, att 60 % av företagens administrativa börda handlar om moms. Moms är krångligt, besvärligt och väldigt svårt att förstå; det inser också vi som jobbar med frågan. Det är inte alldeles lätt. Då kommer man tillbaka till hur man bäst ska hantera momsuppbörden och hur man gör.

Omvänd moms har det också pratats om. Personligen är jag lite skeptisk till detta då det är ytterligare en administrativ börda som blir krångligare. Byggbranschen är förvisso positiv, men det handlar lite grann om att få bort svartarbete. Anna Sandberg Nilsson sade att split payment blir en utökad börda och nämnde vidare att det finns bättre exempel på effektiva momsuppbörder. Jag skulle vilja veta vad det är för exempel. Skulle du kunna hjälpa oss att hitta det och berätta lite grann hur det är?

Sedan går jag tillbaka till de riktigt små företagen. Annika, vad tror du att de skulle säga om omvänd moms? Nu pratar vi om små företagare som många gånger kanske har väldigt mycket fakturahantering både på ingående och utgående moms. Varje hantering är ett moment som tar tid. Vad skulle man säga om omvänd momsskyldighet? Finns det något bättre sätt? Det är de frågor jag skulle vilja ställa.

Ordföranden: Tack för det! Då går ordet först till Annika Fritsch från Företagarna.

Skatteexpert Annika Fritsch, Företagarna: Jag skulle vilja säga att det som var ett stort problem i samband med den omvända skattskyldigheten för byggtjänster just var att man hade sådana avgränsningsproblem. Det var en situation om man levererade en byggtjänst till ett annat byggföretag men en annan situation om det var övervägande en vara man levererade till samma byggföretag. Många hade då svårigheter att avgöra vad som är det ena och vad som är det andra. Jag kan alltså bara understryka att reglerna måste vara enhetliga och tydliga oavsett vilka metoder man använder.

Jag tror att det initialt skulle vara väldigt svårt att övergå till omvänd momsplikt eller omvänd redovisning, men det behöver man titta närmare på. Vad jag tidigare nämnde att vi också är intresserade av för de minsta är att man bör titta närmare på någon form av frivillig schablonberäkning av skatten så att man slipper ifrån hanteringen på fakturanivå och kanske i stället kommer upp på en resultatnivå under någon period – det finns många olika modeller man behöver titta närmare på. Det tror jag kan vara ett intressant alternativ. Därmed inte sagt att det heller är problemfritt, för det är många som har större momskostnader så att de inte är nettobetalarare i det tidiga skedet.

Ordföranden: Tack för det! Jag ger ordet till Anna Sandberg Nilsson från Svenskt Näringsliv.

Skatteexpert Anna Sandberg Nilsson, Svenskt Näringsliv: Angående de bästa exemplen är det en väldigt intressant fråga. När jag nämnde detta utgick jag ifrån den rapport om alternativa uppbördssätt som ingår i grönboken, där man utgår ifrån rapporten om momsgapet och att medlemsländerna tappar i genomsnitt 12 % av intäkterna.

I denna rapport, om vi nu utgår ifrån att den visar på ett tydligt samband, finns det en mängd länder som har en effektiv uppbörd om man tittar procentuellt. Man har ett antal länder som kanske har ett tapp på bara 1–3 %, och sedan har vi hela spektrat ned till något land som tappar 30 % av momsutbetalningen.

Det jag menade med att hitta de bästa exemplen är att jag i grönboken saknar att man undersöker detta spår. Det finns uppenbarligen länder som har en väldigt bra uppbörd, och vad kan vi då hitta för vägar som lyfter hela momsgapet på 12 % så att vi kanske landar på en betydligt lägre

siffra? I stället för att lämna förslag på helt andra uppbörsregler skulle man ganska snabbt kunna titta på alla medlemsländer och hitta de bästa exemplen på uppbörd. Det var det jag tänkte på.

Ordföranden: Tack! Ordet går till Annika Fritsch från Företagarna för en kompletterande kommentar.

Skatteexpert Annika Fritsch, Företagarna: När det gäller just detta med goda exempel tänkte jag bara berätta att det är någonting som högnivågruppen mot administrativa bördor också sitter och tittar på – goda exempel på hur man har implementerat olika direktiv i olika medlemsländer. Det är fritt fram att ganska snabbt komma in med exempel och förslag på det.

Vi kommer att leverera en rapport i november i år till kommissionen med förslag från olika medlemsländer, och då hoppas jag att det till exempel kommer något förslag på momsuppbörd eftersom det också är en implementering av momsdirektivet.

Ordföranden: Tack för det! Vi går vidare på talarlistan, och ordet går till Jacob Johnson från Vänsterpartiet.

Jacob Johnson(V): Tack så mycket för presentationerna! Jag fäste mig kanske framför allt vid inlägget från Jeanette Fored från SKL och den problematik hon lyfte fram rörande en eventuell moms på vård, skola och omsorg med mera och dess konsekvenser inte bara för momssystemet utan kanske för hela det svenska skattesystemet. Det skulle nämligen vad jag fattar innebära en kvantitativ stor förskjutning av vårt skattesystem. Jag skulle vilja höra hur Finansdepartementets Hans Lindberg ser på det och även hur EU-kommissionens Pierre Schellekens ser på denna frågeställning.

I den preliminära ståndpunkten från Regeringskansliet i faktapromemorian om grönboken sägs det, som också Hans Lindberg har sagt här tidigare, att det är viktigt med en skattemässig neutralitet mellan offentliga organ och privata företag. Det vore intressant om Hans Lindberg kunde utveckla vad denna ståndpunkt innebär i förhållande till vad som framfördes från SKL.

Ordföranden: Tack så mycket för frågan! Den adresserades tydligt till statssekreterare Hans Lindberg. Var så god!

Statssekreterare Hans Lindberg, Finansdepartementet: Tack! Som jag nämnde tidigare är skattnneutralitet mellan offentliga organ och privata företag väldigt viktigt för oss. Jag tycker att vi i stora drag har ett fungerande system i dag. Kompensationssystemet har sina fördelar, men det kan finnas ett behov av förändringar i detaljer. Det kan till exempel ibland förefalla finnas konkurrensnedvridningar mellan privat och offentlig tandvård. På det hela taget har vi dock som sagt ett system som tar hand om dessa problem i dag.

Ordföranden: Tack för svaret! Vi ber också om en kommentar på frågan från Pierre Schellekens, EU-kommissionen.

Representationschef Pierre Schellekens, EU-kommissionen: För det första är det, som du vet, så att grönboken lyfter upp frågan till diskussion. Det enda mandat jag har här i dag är att förklara vad som står i grönboken, lyssna på er och ta till mig era synpunkter. Så långt är det vi har kommit i vårt interna arbete.

Icke desto mindre lyfter vi fram frågan om momsneutralitet för att det är en stor och viktig fråga inte bara i Sverige utan även runt om i Europa. Vi tror oss se att bristen på momsneutralitet påverkar investeringar och utgiftsbeslut och därmed är någonting vi behöver diskutera. En möjlig lösning som lyfts upp i grönboken är att den ekonomiska verksamheten i den offentliga sektorn innefattas av mervärdesskattesystemet med en förteckning över vissa specifika verksamheter som inte innefattas. Det är en lösning, och det är en lösning bland andra. Den är värd att titta vidare på.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Nu står två ledamöter på talarlistan, först Gunnar Andrén och sedan Helena Leander. Därefter kommer vi också att lämna ordet fritt för övriga inbjudna gäster att ställa frågor till panelen, eller om någon av panelledamöterna vill ha en ytterligare kommentar.

Gunnar Andrén (FP): Tack, herr ordförande! Man får många associationer när det gäller komplexiteten i systemet. En av de associationer jag får anknyter till den eleganta plywoodförsedda talarstol vi har här. Förr i tiden, när Sverige var rikt, hade vi råd att hålla oss med en möjligen något elegantare sak.

En av dem som väldigt ofta stod i denna eleganta talarstol var dåvarande folkpartiledaren Bertil Ohlin. Han deltog 1955 i en diskussion på Handelshögskolan med den välkände ekonomiprofessorn Erik Damén. Ohlin var väl inte känd för att vara en riktig muntergök, för att uttrycka det milt, så Erik Damén sade till honom: Var glad, Bertil, var glad! Så låga som skatterna är i dag kommer de aldrig mer att bli.

Detta att vi ska vara glada anknyter kanske något till momsskattesystemet. Om vi ser till alla undantag som finns och som alla vill ha bort är det nämligen på det sättet att risken när man ska ena 27 länder är väldigt stor att det blir otroligt många undantag. Det anknyter till den fråga jag skulle vilja ställa till Pierre Schellekens, som sade att man i detta nya system möjligen skulle kunna tänka sig att det skulle vara lättare att göra undantag. Min åsikt är den rakt motsatta. Är det någonting som behövs i momsskattesystemet är det att det blir svårare att göra undantag – mycket svårare, precis raka motsatsen.

Det är nämligen på det sättet att vi alla vill öka sysselsättningen, men på ett område skulle jag vilja minska sysselsättningen radikalt. Det gäller skatteplanerare och dem som till exempel finns inom momsskatteområdet. Det finns nämligen alldeles för många som livnär sig på detta. Min fråga till Pierre Schellekens är alltså: Kan vi inte få ett momsskattesystem som ökar arbetslösheten bland momsskatteplanerarna?

Ordföranden: Tack så mycket för det! Pierre Schellekens får kommentera detta.

Representationschef Pierre Schellekens, EU-kommissionen: Jag kanske inte ska gå in och ge svar på den sista, specifika frågan, men om du av det jag sade har fått uppfattningen att vi genom det systemet vill göra det lättare att få undantag har du missförstått mig eller så har jag inte varit tydlig. Det har inte alls varit vad jag har försökt säga eller i alla fall inte vad jag har tänkt säga, utan det är definitivt så att det vi syftar till med en översyn av moms systemet inom hela EU är att minska undantagen.

Det kan inte vara normalt att vi, som jag nämnde tidigare, jämfört med våra konkurrentländer har en uppbörd av momsintäkter som är på 55 % av vad detta skulle vara utan undantag om normalskattesatsen skulle tillämpas rakt av på alla produkter. Varför är det 55 % inom EU fast det är 70 %, om jag inte misstar mig, i Schweiz? Andra länder kommer faktiskt upp till nästan 100 %. Detta är ett problem, och det är det vi försöker åtgärda. Låt mig alltså vara tydlig med den saken om jag inte har varit det tidigare: Syftet är att minska undantagen.

Ordföranden: Tack så mycket för detta! Jag ger ordet till Helena Leander, Miljöpartiet.

Helena Leander (MP): Tack så mycket! Jag skulle vilja fråga Pierre Schellekens i vilken utsträckning man har resonerat kring hur detta mervärdes skattedirektiv ska förhålla sig till andra direktiv på skatteområdet. Jag tänker framför allt på att man kan uppleva det som lite konstigt att vissa varor, i alla fall i vissa länder, å ena sidan kan ha reducerad moms nivå men sedan å andra sidan ha en punktskatt enligt till exempel energiskattedirektivet. Hur har man diskuterat kring detta?

Ordföranden: Tack! Pierre Schellekens, var så god.

Representationschef Pierre Schellekens, EU-kommissionen: Jag är inte helt säker på att jag uppfattade din fråga. Kan du upprepa den?

Helena Leander (MP): Är det inte lite skumt att man kan ha reducerad moms på samma vara som har en punktskatt enligt ett annat direktiv?

Representationschef Pierre Schellekens, EU-kommissionen: Definitivt är det så. Återigen kan jag inte svara specifikt för produkt efter produkt. Detta är på gång, men vi har inte landat än, kan man säga. Däremot kan jag rakt av säga att till exempel arbetet med energiskattedirektivet fortsätter, och det kommer att läggas fram av kommissionen.

En aspekt av det vi kommer att göra när vi kommer med meddelandet till hösten, om jag förstår det hela rätt, är att se hur det vi föreslår som väg framåt på momsområdet interagerar med andra delar av skattesystemet. Det kommer att vara en del av analysen, men det är svårt för mig att sitta och svara specifikt på detta just nu. Däremot kan jag garantera att detta är en del av vårt arbete.

Ordföranden: Tack för den kommentaren och det svaret. Då går ordet till Karin Nilsson, Centerpartiet. Var så god!

Karin Nilsson (C): Tack för det! Det finns en målsättning att minska undantagen för att förenkla, men det finns en del undantag som trots allt känns angelägna att behålla. Det tycker i alla fall jag. När jag träffar på en del småföretagare som anlitar ekonomiska rådgivare för att göra bokslut, moms och inkomstdeklarationer ser de ju en svårighet om vi inte kan behålla en del undantag. Det är över en halv miljon företagare som just anlitar ekonomiska rådgivare för dessa tjänster, och det är väldigt omfattande tjänster.

Många gånger har man uppskov som drar ut långt fram i maj innan man har gjort sin slutliga deklaration. Enligt EU-direktiv ska momsens redovisas senast i februari från och med inkomståret 2013. Jag ser en riktigt stor risk för merarbete för både företagare och Skatteverket med dubbla redovisningsinsatser och kanske många hundra tusentals rättelser i efterhand ifall vi från Sveriges sida inte tar strid för vårt undantag i artikel 253. Jag vill veta hur Skatteverkets representant ser på detta.

Ordföranden: Tack för frågan! Var så god, Skatteverkets representant.

Rättslig expert Christina Olsson, Skatteverket: Tack för frågan! Det är naturligtvis så att rättelser skapar ett extra merarbete både för företagen och för Skatteverket. Nu är dock dessa regler som de är, enligt vår uppfattning, så vi löser det. Jag kan inte lämna några andra synpunkter på frågan.

Ordföranden: Det ser ut som att Karin Nilsson vill ha en uppföljningsfråga på detta.

Karin Nilsson (C): Ja. Att man löser det förstod jag, men hur löser man det? Hur är det tänkt? Om man nu tvingas lämna en deklaration i februari blir det någon form av gissning för företagen och en stor bearbetning av material för er i efterhand.

Rättslig expert Christina Olsson, Skatteverket: Detta är en svår fråga. Jag är inte så insatt i själva hanteringen av skattedeklarationer och redovisningen där. Det borde ändå finnas en möjlighet från företagens sida att i flertalet fall komma in med de korrekta uppgifterna redan från början. I den mån det inte går är det möjligt att hantera det som en rättelse, och det är en arbetsuppgift som Skatteverket kan hantera.

Ordföranden: Då har jag själv dels en fråga och dels en kommentar till det påpekande vi delvis har varit inne på, nämligen att momsreglerna inte har setts över på över 40 år och att det är ett förhållandevis gammalt regelverk.

Världen förändras, tjänstehandeln blir en allt viktigare del och tekniken utvecklas. Vi ser allt oftare hur den framväxande Internetekonomin – digitala tjänster och elektronisk distribution – på ett mycket tydligt sätt åskådliggör de generella synpunkter som har lyfts fram mot att momsregelverket är svårtillämpat, har en hög administrativ börda och liknande.

Här är det förstås särskilt angeläget om man tänker sig aspekten på Internetekonomins potential och Internetföretagens möjligheter att stå för nya jobbtillfällen och tillväxt. Jag skulle vilja be Anna Sandberg Nilsson från Svenskt Näringsliv att utveckla den problembild som just elektronisk distribution möter med det svåra regelverket.

Skatteexpert Anna Sandberg Nilsson, Svenskt Näringsliv: Tack så mycket! Det är en väldigt intressant fråga. Vi ser att inte minst Sverige har en stor, ny näring som växer fram med många enmansföretag som utvecklar olika former av elektroniska tjänster. Här har vi också många mikrobetalningar. Vi var inne på detta att det verkligen är en transaktionsskatt, där momsen måste vara korrekt för varje transaktion.

Det går snabbt; bara de sista åren har det exploderat med tjänster via Internet och mobiltelefoner, inte minst. Där har vi också haft uppmärksammade fall med dubbelbeskattningar där medlemsländerna är oense kring hur beskattningen ska ske. Vilket land är det som har beskattningsrätten för den tjänst jag köper via min mobiltelefon, till exempel?

Här tycker vi att det är väldigt viktigt att vi tillsammans försöker värna den här framväxande industrin och se till att momsreglerna inte är ett hinder för företagen att utvecklas och stanna kvar i Sverige. Vi är dock lite rädda för att vissa företag lyfter ifrån Sverige för att de drabbas av en dubbelbeskattning. Vi hoppas att det ska lösa sig framöver och att vi redan nu ser lösningar på det.

Precis som du är inne på, Henrik, är det alltså mycket som händer just nu, och det är framför allt mikrobetalningar. Den konflikt jag lyfte upp tidigare, det vill säga betalningar i de traditionella banksystemen där vi har momsfria tjänster med momsinsläsning för bankerna när de köper sina datasystem för att utveckla betalningstjänsterna, och den nya industrin som på andra sätt förmedlar sina tjänster och där det ingår ett betalningsmoment i ett mer komplext tillhandahållande. Vi har en industri som över huvud taget inte vill vara undantagen moms, utan man vill verkligen ha avdragsrätt för sina investeringar.

Det är alltså en viktig fråga att ha på bordet och få med i grönboken när vi talar om problem och vilka lösningar vi vill ha i framtiden.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Klockan börjar närma sig 11.30. Det finns utrymme för ytterligare någon sista frågeställning, om så är fallet. Var så god!

Niclas Virin: Jag heter Niclas Virin och har ett förflutet i skattevärlden – på Riksskatteverket, Handelsbanken, i Skatterättsnämnden och så vidare. Jag har en del funderingar med utgångspunkt i tankarna på omvänd moms.

Omvänd moms betyder att den som säljer inte debiterar någon moms i sin faktura. Den som köper tar upp som utgående moms den moms som säljaren inte behövde redovisa, samtidigt som man drar av exakt samma moms som ingående moms för den moms man inte har betalat. Netto betyder detta att det mellan byggföretag, i vårt svenska fall, inte debiteras

någon moms, inte betalas någon moms och inte redovisas någon moms. Det är naturligtvis bra, men det är ett ovanligt komplicerat sätt att uppnå att moms inte betalas mellan momspliktiga företag.

När momsen infördes avlöste den ett hopplöst OMS-system som vi som var med och taxerade då fick kämpa med. Då skulle man nämligen avgöra om ett företag köpte för återförsäljning eller för investering, vilket var en omöjlig bedömning att göra både praktiskt, teoretiskt och ekonomiskt – på alla sätt. Då kom momsen, och den hälsades med stor glädje. Den var elegant, ekonomiskt perfekt och skapade inte kumulativa effekter. Den var till och med självkontrollerande, påstod man. Det var en mycket effektiv och bra skatt.

Den fungerade på detta sätt bland annat därför att den innehöll väldigt många undantag. Numera har momsen nästan inga undantag. Det är bara banker, försäkringsföretag och fastigheter – men även fastigheter kan ju få vara med i systemet ifall de vill. Nu behövs inte detta enormt komplicerade redovisningssystem av praktiska, pedagogiska eller andra skäl. Som vi hörde i början betalas alltså ungefär 300 miljarder i moms. Detta belopp redovisas in av dem som säljer till konsument, det vill säga de som säljer till en köpare som inte är momsregistrerad.

Alla andra redovisningar avser försäljningar som görs till köpare som har avdragsrätt för ingående moms. Den totala redovisade utgående momssumman utgör alltså kanske tio, femton eller tjugo gånger så mycket som dessa 300 miljarder, samtidigt som exakt samma belopp dras av som ingående moms av andra företag.

Det innebär en gigantisk cirkulation av pengar som skapar otroliga möjligheter för fel, avsiktliga och oavsiktliga, för brott och annat. Företag som har en negativ deklaration är inget anmärkningsvärt, för det kan vara ett företag som gör stora investeringar. De ska få tillbaka moms med skyndsamt från statsverket, vilket gör att det här är en stor källa till fuskmöjligheter. Det ställer stora krav på kreditväsendet att bara cirkulera de här pengarna runt om som inte gör någon praktisk nytta alls.

Mitt förslag är att på samma sätt som med den omvända momsen införa en mycket enklare moms, nämligen ingen moms alls mellan momspliktiga. De företag som kan uppvisa att de är registrerade, kanske har någon form av momscertifikat som Skatteverket utfärdar – redan nu har alla företag en momsregistrering – sådana köpare borde inte behöva faktureras moms av säljarna. Då skulle man slippa en gigantisk penningcirkulation och ett gigantiskt riskmoment och få en otrolig förenkling. De här 300 miljarderna kan man bryta upp i fakturor. Detta är en transaktionsskatt. Varje enskild transaktion ska bedömas, vilket är ett problem för företagen. De ska avgöra i stunden: Är det här en skattepliktig transaktion? Vilken skattesats gäller för det här?

Det finns massor med rättsliga problem som jag inte kan in på här förstås.

Man uppnår samma effekt som med den omvända momsens, men det blir betydligt enklare, genom att helt enkelt ta bort moms mellan momsp-likliga.

Ordföranden: Jag uppfattade det mer som en kommentar än en direkt fråga i sammanhanget.

Vice ordföranden: Det här är ett led i riksdagens fördjupade arbete för att kunna vara med i EU-processen ganska tidigt. Flera av er sade under kaffepausen: Vad kul att ni gör det här. Vad bra att ni kommer in så tidigt och att ni vill.

Då ska ni veta att det vill vi i skatteutskottet. Vi vill vara med tidigt och diskutera de här frågorna, för de är till stor del gränsöverskridande. Om vi som svenska parlamentariker ska kunna göra ett bra lagstiftande arbete är det viktigt att vi får möjlighet att ha en dialog tidigt.

Jag vill å utskottets vägnar tacka Pierre Schellekens från EU-kommissionen, Hans Lindberg från Finansdepartementet, Christina Olsson från Skatteverket, Anna Sandberg Nilsson från Svenskt Näringsliv, Annika Fritsch från Företagarna, Jeanette Fored från SKL och inte minst Björn Westberg som här får representera akademien och forskningen, professor vid Internationella handelshögskolan i Jönköping. Tack för att ni ville tillbringa de här timmarna med oss, ge oss lite mer kunskap och svara på våra frågor.

Riksdagens webbsändningar lagras på hemsidan så att man kan se hela seminariet en gång till, men det går också att läsa de stenografiska uppteckningarna. Hela seminariet kommer alltså att finnas både i bild och ljud och i skrift för att användas efteråt. Det är en uppmaning även till oss ledamöter. Är det någonting som kanske inte fastnade helt har vi det ändå tillgängligt.

Vi kommer att ta med oss det här i arbetet. Vi, hela utskottet, träffar skattekommissionären om ett par veckor i Bryssel. Då har vi med oss hela diskussionen och kunskapen. Vi har det gemensamma ansvaret att föra den svenska fanan högt när det gäller den ideella sektorns möjligheter att verka. Vi kommer i maj att ha en kammardebatt om grönboken för att göra den ytterligare publik. Tack så mycket!